

DZIŚ
W numerze:

„CZYTELNIK”
w służbie przyjaźni

Amerykańsko-
titowski
spisek w ONZ

Republika
nafty i jedwabiu

Rekord Polski
pań w Kaliszu
Grupa Parczyńskiego
wykonała

1010 % normy
przy belonowaniu siropu

Dziesięcioosobowy zespół Mariana Parczyńskiego z PBP (kierownictwo robót nr 5) w Kaliszu, ustanowił w dniu wczorajszym nowy rekord przy budowie elewatora zbożowego P. Z. Z. w Kaliszu, wykonując 1010 procent normy. Zespół ten przy 8-godzinnej dnu pracy zabetonował 124,12 m sześć. płyty stropowej. Dotychczasowy rekord przy kładzeniu fundamentów wynosił 72 m sześć.

Po ustaleniu rekordu kierownictwo robót wysłało telegramy do Ministerstwa Odbudowy i Centralnego Zarządu Budownictwa Przemysłowego w Warszawie zawiadamiając o uzyskanym sukcesie.

Podczas okolicznościowej uroczystości członkowie zwycięskiej załogi otrzymali z rąk dyr. Jana Miksiewicza z Poznania, dyplomy uznania i nagrody pieniężne.

Jak się dowiadujemy grupa Mieczysława Kaczkowskiego zatrudniona przy tych samych pracach zapowiedziała już próbę pobicia tego rekordu. (Hak)

Nowi
podsekretarze stanu

WARSZAWA (PAP). Prezydent Rzeczypospolitej mianował podsekretarzem stanu w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego ob. Inż. Józefa Kutina, odwołując go ze stanowiska podsekretarza stanu w Ministerstwie Handlu Zagranicznego.

Podsekretarzem stanu w Ministerstwie Handlu Zagranicznego, Prezydent Rzeczypospolitej mianował ob. Czesława Bajera.

Prezydent Rzeczypospolitej mianował podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych dotychczasowego dyrektora departamentu w tym ministerstwie ob. Lucjusza Stefana Domańskiego.

Wybór członków
rady społecznej
i ekonomicznej ONZ

NOWY JORK (PAP). 20 bm. Generalne Zgromadzenie ONZ dokonało wyboru sześciu nowych członków rady ekonomicznej i społecznej w miejsce tych państw których kadencja skończyła się.

W skład rady ekonomicznej i społecznej wybrane zostały następujące państwa: Czechosłowacja, Kanada, Stany Zjednoczone, Pakistan, Iran i Meksyk.

Generalne Zgromadzenie ONZ dokonało również wyboru trzech nowych członków rady opiekuńczej w miejsce państw, które zakończyły swą kadencję.

Zarniast Meksyku i republikę Costa Rica weszły do rady opiekuńczej Argentyna i Haiti oraz ponownie wybrany został Irak.

Głos Wielkopolski

Cena 5 zł

CZYTELNIK

Rok V ABCD Poznań, poniedziałek 24 października 1949 r. Nr 292 1672

Międzynarodówka zdrajców

Anders, Mikołajczyk i tow. tow. staną przed sądem opinii publicznej świata

WARSZAWA. W dniu 19 bm. odbyło się w Klubie Międzynarodowej Prasy spotkanie przedstawicieli prasy z przybyłym do Warszawy, na zaproszenie Polskiego Radia, wybitnym pisarzem politycznym Francji, autorem „Międzynarodówki zdrajców” oraz redaktorem pisma Komitetu Obrońców Pokoju „Les Partisans de La Paix” Renaud de Jouvenel'em.

P. Jouvenel poinformował zebranych dziennikarzy o przygotowaniu do procesu przeciwko niemu oraz przeciw autorowi przedmowy do „Międzynarodówki zdrajców” Andre Wurmserowi — procesowi, w którym jako „oskarżyciele” wystąpią niektórzy z wymienionych w książce członków tej międzynarodówki spisku i zdrady, będącej narzędziem amerykańskiej ofensywy przeciw demokracji i pokojowi.

Książka — której egzemplarz otrzymał każdy z przybyłych na konferencję dziennikarzy — stwierdza, że naci zdeklamowanych i udaremnionych w latach ostatnich spisków i działalności terrorystycznej przeciw krajom demokracji ludowej prowadzi do wywiadu amerykańskiego, bowiem Ameryka przejęła w spadku po Niemczech hitlerowskich ich metody nienawiści rasowej i działalności policyjno-dewersyjnej, dążąc do panowania nad światem. Specjalny ustęp książki p. Jouvenel poświęcony jest działalności tzw. „Zielonej Międzynarodówki”, będącej na usługach wywiadu USA. Oddzielny rozdział omawia działalność Mikołajczyka, procesy WIN, PKOPP (Porozumiewawczy Ko-

mitet Organizacji Polski Podziemnej) oraz rolę ambasadorów Cavendish Bentincka i Bliss Lane, ujawnioną w toku tych procesów.

W odpowiedzi na zapytania dziennikarzy p. Jouvenel wyjaśnił, że książka oparta jest na źródłach oficjalnych, na danych zaczerpniętych ze sprawozdań stenograficznych z procesów zbrodniarzy wojennych i organizacji szpiegowskich w krajach demokracji ludowej oraz z broszury departamentu stanu USA pt. „Aspekty polityki amerykańskiej”.

Znaczenie procesu jest jasne — oświadczył p. Jouvenel. Posługując się jako pretekstem swoją książką — reakcją międzynarodową i francuską — mierzą zainicjować proces monstr przeciw krajom demokracji i chce posługiwać się nim by szerzyć atmosferę nienawiści przeciw demokracjom ludowym i ZSRR.

Proces ma być częścią kampanii prowadzonej przez podżegaczy wojennych, toteż nie dziwnego, że jako „oskarżyciele” w procesie występują: Abas Kupa, którego rząd albański umieścił na liście zbrodniarzy wojennych i który w okresie wojny należał do grupy faszystowskiej, pozostającej w łączności z Niemcami, zdrajca Bułgarii Dymitrow, którego rola jako obcego agenta została wyjaśniona w toku jego własnego procesu i procesu Petkowa, zdrajca Rumunii N. Bianu i Constantinescu — mężowie zaufania Maniu oraz płk Jan Kowalewski z II Oddziału Sztabu Generalnego.

Jako świadkowie wystąpić mają również inni bohaterowie „Międzynarodówki zdrajców” Bor-Komorowski, Anders, Rąpka Welczew, Radescu, Ferenc Nagy — ludzie, którzy wyspecjalizowali się w zdradzie swoich krajów.

Świadkami, powołanymi przez p. Jouvenel i A. Wurmser są: Irena Joliot-Curie, Aragon, Louis Salliant, Julien Benda, Yves Farge, Cogniot, Pierre Cot, b. ambasador włoski w Warszawie, Reale, przedstawiciele krajów demokracji ludowej, przedstawiciele robotników polskich we Francji i inni.

W zakończeniu p. Jouvenel oświadczył: „Wbrew rachubom

Dyplom honorowy P. W. S. M. dla H. Czerny-Stefańskiej

WARSZAWA (PAP). Minister Kultury i Sztuki na wniosek Senatu Państw. Wyższej Szkoły Muzycznej w Krakowie zatwierdził uchwałę o nadaniu Halinie Czerny-Stefańskiej, dyplomu honorowego o ukończeniu wydziału instrumentalnego klasy fortepianowej prof. Z. Drzewieckiego.

Uchwała o nadaniu dyplomu zapadła jednogłośnie na specjalnym posiedzeniu Senatu PWSM w dniu 17 bm.

SPORT WIEJSKI na nowych drogach

WARSZAWA (PAP). Ostatnio odbyło się posiedzenie prezydium Zarządu Głównego ZSCh, poświęcone m. in. przeanalizowaniu obecnej sytuacji wychowania fizycznego i sportu na wsi w świetle ostatniej uchwały biura politycznego KC PZPR.

W czasie blisko dwuletniej działalności nad upowszechnieniem kultury fizycznej i sportu na wsi, ZSCh ma do zainicjowania szereg poważnych osiągnięć.

Od 1947 roku do dnia 1 IX 1949 roku zorganizowano na wsi 3256 ludowych zespołów sportowych, które zrzeszają przeszło 115 700 członków, w tym około 24 000 dziewcząt. W tym samym czasie na kursach wychowania fizycznego przeszkolono około 1 200 osób.

W celu zawiązania współpracy z ZMP i SP powołano do życia w roku bieżącym wojewódzkie, powiatowe i gminne rady sportu wiejskiego.

O znacznym spopularyzowaniu wychowania fizycznego na wsi świadczy liczny udział młodzieży wiejskiej w masowych imprezach sportowych. I tak np. w roku bieżącym w samych tylko biegach narodowych wzięło udział w całym kraju około 190 000 młodzieży wiejskiej.

Prezydium Zarządu Głównego ZSCh stwierdziło, że mimo tych osiągnięć Związek Samopomocy Chłopskiej w niedostatecznym dotychczas stopniu docenił znaczenie wychowania fizycznego i sportu na wsi.

W wyniku obrad prezydium Zarządu Głównego ZSCh pod-

jęto szereg uchwał zmierzających do usprawnienia pracy związku nad upowszechnieniem kultury fizycznej i sportu na wsi.

Związek Samopomocy Chłopskiej — głosi jedna z uchwał — zdając sobie w pełni sprawę z wielkiej roli wychowania fizycznego i sportu w życiu wsi oraz zdając sobie sprawę z dotychczasowych braków i niedociągnięć, dążyć będzie — w oparciu o uchwałę biura politycznego KC PZPR — do zwiększenia opieki nad ludowymi zespołami sportowymi i radami sportu wiejskiego, udzielając im jak najdalej idącej pomocy materialnej i organizacyjnej.

Dalej uchwała prezydium zobowiązuje Związek Samopomocy Chłopskiej do rozszerzenia szkolenia podstawowych i fachowych kadr sportowców, a przede wszystkim do podniesienia kwalifikacji aktywów sportowego poprzez szkolenie przewodniczących, sekretarzy i członków prezydiów rad sportu wiejskiego.

Dalsze uchwały prezydium Zarządu Głównego ZSCh zalecają związkowi zwrócić szczególną uwagę na umasowienie, uaktywnienie i planowy rozwój ludowych zespołów sportowych, które powinny rozwijać się w oparciu o wzrastającą świadomość klasową małą i średniorolnych chłopów oraz na bazie walki o podniesienie produkcji rolnej, zmierzającej do socjalistycznej przebudowy wsi.

Uchwała wskazuje następnie na konieczność rozszerzenia i spopularyzowania masowych form wychowania fizycznego na wsi oraz zdobywania przez młodzież wiejską Odznaki Sprawności Fizycznej.

Poza tym prezydium postanawia ustanowić dla najlepszych działaczy sportowych i wybitnych sportowców, jako przodowników ważnego odcinka działalności społecznej, specjalne odznaki honorowe LZS-ów (złotą, srebrną i brązową).

Haniebny proces przeciwko redaktorowi „Humanité” w Paryżu

PARYŻ (PAP). W Paryżu rozpoczął się proces redaktora „Humanité” Andre Carrela, oskarżonego o „rozśiewanie fałszywych wiadomości i obrazę ministra”.

Carrel zamieścił w „Humanité” artykuł, w którym energicznie wystąpił przeciwko napaści policji na b. kombatanów, manifestujących na Polach Elizejskich 11 listopada 1948 roku.

Pierwszy dzień procesu wykazał całkowitą bezpodstawność oskarżenia. 30 świadków, reprezentujących różne poglądy polityczne, zeznało zgodnie, że policja strzelała do manifestantów.

Fakt ten przyznał nawet zastępca dyrektora miejskiej policji Baillyot. Były minister Farge stwierdził w swych zeznaniach, że organizatorzy manifestacji nie byli uprzedzeni przez policję o jakimkolwiek ograniczeniu trasy pochodu oraz o zakazie manifestacji.

Inni świadkowie, w tej liczbie dziennikarze — oświadczyli z naciskiem że artykuł Carrela był całkowicie zgodny z prawdą.

Aby ocalić ojczyznę od zupełnego zniszczenia kładziemy kres przelewowi krwi

Oredzie Tymczasowego Greckiego Rządu Demokratycznego

SOFIA (PAP). AGENCJA ELEFTERI ELLADA OGŁOSIŁA OREDZIE GRECKIEGO RZĄDU DEMOKRATYCZNEGO DO NARODU GRECKIEGO.

Oredzie stwierdza: Minęło trzy i pół roku od chwili gdy imperialiści anglo-amerykańscy i ich monarcho-faszystowskie lokaje zatopili we krwi naszą ojczyznę, zamienili ją w ruinę.

W tym czasie znalazło śmierć setki i tysiące ludzi, inni stali się inwalidami na całe życie. Przez trzy i pół roku walczyła grecka armia demokratyczna, broniąc honoru Grecji, jej niepodległości, wolności i interesów ludu.

Przez trzy i pół roku domagamy się uczciwego porozumienia — sprawiedliwego, demokratycznego pokoju.

Monarcho-faszystowskie lokaje i ich zagraniczni panowie dążą do całkowitego zniszczenia naszego kraju. Dla nas stało się jasne, że ci wrogowie Grecji i ludu wolą widzieć ostatniego mieszkańca naszego kraju położonego trupem, ostatni dom w stanie ruiny i ostatnie drzewo wyrwane z korzeniami, aniżeli pogodzić się z prawami ludu. Wydali oni milardy dolarów rzucili w ogień naszych synów, skierowali na nasze głowy i głowy naszych synów, matek i braci — setki tysięcy ton rozpalonego metalu.

szczęściem Tito zniszczyć w Grecji wszystko, co postępuje.

Mylą się oni jednak, jeśli sądzi, że armia demokratyczna już nie istnieje. Armia demokratyczna nie złożyła broni, lecz trzyma ją u nogi. Odstąpiła ona w obliczu ogromnej przewagi materialnej obcych okupantów, umocnionej zdradą Tito, który wbił Grecji nóż w plecy.

Lecz grecka armia demokratyczna nie ugięła się i nie jest rozgromiona. Jest nadal silna i siły jej nie są podważone. Położyła ona kres przelewowi krwi, aby ocalić Grecję od pełnego zniszczenia, gdyż stawia interesy kraju i ludu ponad wszystko.

Na przestrzeni kilku lat usiłowaliśmy w celach humanitarnych przedsięwziąć wszelkie kroki dla osiągnięcia pokoju w kraju. Dowodem jest i to, że nasze siły zbrojne w masywie

Grammos i rejonie Vitsi przeprowadziły działania wojenne, w celu stworzenia atmosfery sprzyjającej uspokojeniu się w Grecji.

Nie oznacza to kapitulacji. Oznacza to głęboką wierność dla interesów kraju, którego nie chcemy widzieć w stanie całkowitej ruiny.

Będziemy czujni i nie przerymy ani na chwilę naszej walki o interesy ludu, o jego prawa polityczne i ekonomiczne.

W obliczu obecnego nie-szczęścia i w obliczu tego, co knuje monarcho-faszystom na jutro — stwierdza się dalej w oredziu — przed narodem greckim stoi zadanie zjednoczenia się w walce o swe istnienie, o wolność i pokój.

Jeżeli naród grecki zjednoczy się — to zdoła przeprowadzić swą wolę. Nie jest on osamotniony. Z nami jest cała ludzkość demokratyczna.

Dzięki długoletniej walce, która wywołała zachwyt światła — naród nasz cieszy się sympatią wszystkich narodów. Światowy front demokracji i pokoju jest dziś silniejszy i potężniejszy, aniżeli kiedykolwiek indziej. Jest on niezwyciężony.

Na czele tego frontu stoi Związek Radziecki, którego potęgę i przywiązanie do ideał wolności ludów, którego walkę o pokój i wolność uznajemy dziś i przyjaźnieli i przeciwnicy.

REZOLUCJA KOMITETU ŚWIATOWEGO KONGRESU ZWOLENNIKÓW POKOJU

PARYŻ (PAP). W Paryżu obradowało pod przewodnictwem prof. Joliot-Curie Biuro Komitetu Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

W czasie obrad uchwalono jednomyślnie rezolucję następującej treści:

Rząd jugosłowiański wstąpił otwarcie na drogę ciągle wzrastającej wrogości w stosunku do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej. Wrogość ta zaskarbiła rządowi jugosłowiańskiemu poparcie polityczne i gospodarcze rządów Waszyngtonu i Londynu, lecz setki milionów ludzi, które w działalności ZSRR i krajów demokracji ludowej widzą podstawową gwarancję utrzymania pokoju, znalazły się oczywiście w obozie przeciwników rządu jugosłowiańskiego.

Rząd jugosłowiański stosuje wobec zwolenników pokoju, którzy w Jugosławii sprzeciwiają się jego polityce, faszystowskie metody represji i terroru.

Rząd jugosłowiański dostarczał pomocy monarcho-faszystowskiemu rządowi ateńskiemu w jego walce przeciwko patriotom Grecji Demokratycznej.

Rząd jugosłowiański prowadzi w stosunku do Albanii politykę zastraszenia, która zagraża niepodległości tego małego kraju.

Rząd jugosłowiański — jak tego dowodzi ostatnie przemówienie Tito, wygłoszone z okazji manewrów wojskowych — przeszedł zdecydowanie do obozu podlegaczy wojennych i prowadzi oszczerzą propagandę przeciwko krajom broniącym pokoju.

W zakończeniu rezolucja stwierdza: „W trosce o rozwój walki w obronie pokoju, Komitet postanawia, że:

I. na obrady Komitetu, które odbędą się w Rzymie 28, 29 i 30 października, zostaną dopuszczeni jedynie ci delegaci jugosłowiańscy, którzy dadzą dowody całkowitej niezależności od rządu Tito.

II. Niezależność ta może być wyrażona jedynie przez potępienie działalności i wojennej propagandy rządu Tito.”

Jugosławia Tito nie ma prawa reprezentować krajów Europy Wschodniej W RADZIE BEZPIECZEŃSTWA

Nowe pogwałcenie Karty ONZ

Oświadczenie ministra WYSZYŃSKIEGO w Generalnym Zgromadzeniu ONZ

NOWY JORK (PAP). Jak już podawaliśmy, w Generalnym Zgromadzeniu ONZ odbyło się głosowanie nad kandydaturami na trzech niestałych członków Rady Bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 23 Karty ONZ, kandydatury na niestałych członków Rady były zawsze wysuwane przez państwa, należące do odpowiedniego obszaru geograficznego. Na tej podstawie wysunęto obecnie kandydatury Ekwadoru, Indii i Czechosłowacji.

Kandydatura Czechosłowacji była przedstawiona jednomyślnie przez delegacje wszystkich krajów Europy wschodniej. Nie licząc się jednak z wolą tych państw, grupa delegacji z amerykańską na czele wysunęła — w wyniku zakulisowych machinacji z kliką Tito kandydaturę Jugosławii — jako „przedstawicielki” krajów Europy wschodniej.

Jugosławia nie zdołała jednak uzyskać w pierwszym głosowaniu wymaganej większości głosów. Dopiero po nowym nacisku Stanów Zjednoczonych na niektórych delegatów, Jugosławia otrzymała konieczne minimum w drugim głosowaniu.

Po ogłoszeniu wyników głosowania, szef delegacji radzieckiej Wyszyński złożył następujące oświadczenie:

Ogłoszone na obecnym posiedzeniu Generalnego Zgromadzenia wyniki wyborów do Rady Bezpieczeństwa dowiodły z całą wyrazistością, że przeprowadzone je w sposób naruszający art. 23 karty ONZ, który wymaga przestrzegania — przy wyborze niestałych członków Rady Bezpieczeństwa — zasady sprawiedliwego geograficznego rozdziału miejsc. Równocześnie pogwałcono ustaloną w sposób zdecydowany tradycję, zgodnie z którą kandydatury na niestałych członków Rady były zawsze wysuwane przez państwa, należące do odpowiedniego obszaru geograficznego.

Obie te zasady były dotychczas ściśle przestrzegane przy wszystkich wyborach niestałych członków Rady Bezpieczeństwa. Obecnie zasady te w sposób jaskrawy pogwałcono. Delegaci pięciu krajów Europy wschodniej wysunęli jednomyślnie kandydaturę Czechosłowacji. Kraje te nie przedstawiały kandydatury Jugosławii. Wbrew jednak praktyce, stosowanej we wszystkich poprzednich wyborach do Rady Bezpieczeństwa, większość delegacji nie podtrzymała kandydatury Czechosłowacji, lecz poparła kandydaturę Jugosławii, za którą nie głosowała natomiast ani jedna de-

legacja, należąca do obszaru wschodnio-europejskiego.

Jugosławie wciąż się do Rady Bezp. nie w wyniku wolnych wyborów, przeprowadzonych zgodnie z zasadami Karty ONZ i z ustaloną tradycją. Wybór Jugosławii nastąpił w rezultacie zakulisowej umowy z Jugosławią i innymi delegacjami, które widocznie postanowiły wykorzystać dla swoich celów sytuację polityczną, jaka się wytworzyła pomiędzy Jugosławią z jednej strony a ZSRR i krajami demokracji ludowej — z drugiej.

Sytuacja ta jest wynikiem zakulisowych machinacji, przeprowadzonych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i innymi delegacjami a Jugosławią. Państwa te spodziewają się, że w ten sposób wzmocnią swą pozycję w Radzie Bezpieczeństwa, usiłując przekształcić tę Radę w posłuszne narzędzie bloku anglo-amerykańskiego.

W związku z tym delegacja radziecka oświadcza z całą stanowczością, że Jugosławia nie jest, nie może i nie będzie uważana za przedstawiciela krajów wschodnio-europejskich w Radzie Bezpieczeństwa i że wprowadzenie Jugosławii do tej Rady traktowane jest przez delegację ZSRR jako nowe pogwałcenie Karty ONZ, podrywające najbardziej istotne podstawy współpracy Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Wieczorowa Wyższa Szkoła Inżynieryjna powstanie w Poznaniu

Celem udostępnienia i umożliwienia zdobycia wiedzy technicznej tym, którzy z powodu zatrudnienia, nie mogą uczęszczać na wykłady przed południem, Naczelna Organizacja Techniczna (NOT) postanowiła zorganizować w Poznaniu już w początkach przyszłego roku Wieczorową Wyższą Szkołę Inżynieryjną. Szkoła ta, na poziomie istniejącej już Wyższej Szkoły Inżynieryjnej, obejmie wydział mechaniczny, elektrotechniczny i budowlany. Warunki przyjęcia takie same, jak na uczelniach uniwersyteckich. Ukończenie tej uprawnia do tytułu inżyniera. Tego rodzaju szkoła istnieje już w Warszawie. (jp)

Komentarz dnia

Amerykańsko-titowski spisek w ONZ

Dlaczego minister Bevin tak serdecznie ścisnął dłoń tytułowca Kardelja po jego antyradzieckim wystąpieniu na forum ONZ, dlaczego delegat amerykański Jessup głosował za wysunięciem na pierwszy punkt obrad Generalnego Zgromadzenia antyradzieckiego wystąpienia delegata Kuomintangu?

Politycy anglosascy zdjęli dyplomatyczne rękawiczki i na każdym kroku dają jawne dowody niechęci do obrad, których celem winno być utrwalenie pokoju. Dotychczasowy bilans trwającej obecnie sesji Organizacji Narodów Zjednoczonych wskazuje, że Amerykanie nie zaprzestali manewrów, aby z ONZ uczynić strategiczną bazę wyprawą przeciwko Związkowi Radzieckiemu i demokracjom ludowym.

Nowym potwierdzeniem tego faktu jest zakulisowy spisek amerykańsko-titowski, który zakończył się urągającymi kartami ONZ wyborami do Rady Bezpieczeństwa.

Po przemówieniu Kardelja nie uległo już żadnej wątpliwości, że na obecnej sesji ONZ Jugosławia zajmie zdecydowanie wrogię stanowisko wobec Związku Radzieckiego oraz że będzie głosować w bloku anglosaskim. Nikogo też nie może dziwić, że „wysunięto” kandydaturę Jugosławii do Rady Bezpieczeństwa na miejsce jednego z trzech ustępujących członków, tj. Argentyny, Kanady i Ukrainy.

Termin „wysunięto” należy w tym wypadku bliżej wyjaśnić. Dotychczas na podstawie pewnego rodzaju gentlemen's agreement, który uważano jest przez wszystkich członków Organizacji Narodów Zjednoczonych za obowiązujące prawo zwyczajowe, kandydatury do Rady Bezpieczeństwa wysuwane były przez zainteresowane państwa poszczególnych sfer geograficznych według podziału regionalnego. W tym wypadku tytułowa Jugosławia — uprzywilejowana przez Amerykanów konkurowała z Czechosłowacją, wysuwana przez Związek Radziecki i ludowe demokracje.

W tych warunkach zachodzi więc pytanie, czyje właściwie interesy reprezentować może Jugosławia, jeśli dane z państw Europy wschodniej i środkowej nie chce tytułowski przedstawiciel.

Być może, amerykańscy protektorzy Tito wychodzą z założenia, że gentlemen's agreement obowiązuje tylko gentlemanów. Jeśli tak — to nic dziwnego, że go nie dotrzymania.

W związku z tą sprawą właśnie minister Wyszyński wystosował znamienne ostrzeżenie pod adresem wszystkich zainteresowanych, a w szczególności amerykańskich inicjatorów wyborczej kampanii Tito, iż preferowanie kandydatury jugosłowiańskiej utrudni porozumienie i wpłynie na pogorszenie sytuacji międzynarodowej. Jeżeli prawdą jest, że kamieniem węgielnym Organizacji Narodów Zjednoczonych jest dobra wola, to nie ulega wątpliwości, że głosowanie do Rady Bezpieczeństwa mogłoby być dla Amerykanów okazją do jej zamianistowania. Jak się jednak okazało, Amerykanie dobrej woli nie mają. jr

Wykrętne zeznania hitlerowskich morderców nie pomagają Dokumenty potwierdzają winę siepaczy

BYDGOSZCZ. W trzecim dniu procesu przeciwko hitlerowskim zbrodniarzom wojennym, odpowiedzialnym za eksterminację Polaków na terenie Gdańska i Pomorza, zeznawał w dalszym ciągu oskarżony Hildebrandt.

twierdzenia, że słyszał o tych faktach

Przewodniczący pyta z kolei: „Czy oskarżony słyszał o rozstrzelaniu 3 tys. umysłowo chorych przez specjalny oddział policji?”

Hildebrandt daje odpowiedź twierdzącą, tłumacząc się przy tym, że inicjatorem tej akcji był rzekomo dr. Conti, który zbrodni tej dokonał w porozumieniu z Himmlerem, oplerając się na odpowiednim dekreście Hitlera.

Wobec tłumaczenia Hildebrandta, że ów specjalny oddział policji, który wymordował 3 tysiące chorych podlegał wojsku i policji bezpieczeństwa, przewodniczący odczytał sprawozdanie złożone przez oskarżonego Himmlerowi w sprawie użycia tego oddziału. W sprawozdaniu tym Hildebrandt podkreśla, że specjalny oddział policji, oprócz morderstw dokonanych na umysłowo chorych używany był ponadto do konwojowania transportu więźniów polskich i żydowskich oraz do przeprowadzania masowych wysiedleń polskiej ludności Pomorza. Treść tego sprawozdania wykazuje, że oddział ten był podporządkowany bezpośrednio Hildebrandtowi.

Oskarżony z uporem stara się sugerować, że Himmler nie orientował się kto faktycznie dowodził tym oddziałem.

Ultimatum kolejarzy włoskich

RZYM (PAP). Włoski związek zawodowy kolejarzy wystosował do naczelnej dyrekcji kolei państwowych ultimatum, w którym domaga się ustalenia daty wszczęcia pertraktacji w sprawie żądań robotniczych. Jeśli w najbliższym czasie nie dojdzie do spotkania przez Selbstschutz Hildebrandt obu stron, kolejarze zapowiadają wykretną i niejasną odpowiedź, ograniczając się do tym kraju.

— Tak... Nie chciałem, żebyś i ty tak zginął. Wychowaj dobrze swoją Ewę. Żeby była naprawdę z nami. Będzie przecież rodzić wasze dzieci.

— Ona jest z nami. Nie balibyscie się, towarzyszu Ignacy, gdybyście się znali.

— Nie wiem dlaczego przypominam ci ona pewną inną dziewczynę, która strasznie zginęła... Siostrze człowieka, który mi dużo pomógł. Siostrze architektka, u którego pracowałem przed wojną... Ona nie była nasza. Z kruchego, ginącego świata. A jednak... Nie mogę o niej zapomnieć... Miała takie dziecińne oczy... Zabiła ją gestapowcy kolbami rewolwerów...

Bukała spojrział na starszego mężczyznę ze zdziwieniem. Ten zaś otworzył powoli kalendarzyk i coś w nim zakreślił ołówkiem.

— Co notujecie? — wyrwało się Bukale.

— Znacze dzisiejszy dzień.

— Dlaczego dzisiejszy?

— Nie wiem...

Jasne oczy Bukala dziwiły się coraz bardziej. Takich tonów w głosie towarzysza Ignacego dotychczas jeszcze Bukala nie słyszał.

O zmroku czarny Fiat był już daleko poza rogatkami miasta, bez świateł, na bocznej, nieuczęszczanej drodze wśród zarośli. — Tu wysiadamy — zakomenderował krótko Ignacy Ziemia. — W tamtej chałupie spotkamy się z resztą towarzyszy.

Wysiadło ich pięciu z bronią automatyczną i granatami. Szofer powoli ruszył wozem ku czerniejącym zaroślom. Zapukali w okno nieoświetlonej chałupy. Siedział tam jeszcze kilkunastu uzbrojonych mężczyzn. — Dwa wagony dzieci, małych dzieci do gazu — szepnął Bukala przez zaciśnięte zęby temu, który w ciemnej i cienkiej izbie klepnął go na powitanie po plecach.

— Dwa wagony z dziećmi — posłyszeli wszyscy twardy i spokojny głos towarzysza Ziembę, ten głos, który i teraz — jak zawsze — dziwnie głęboko utwierdzał w nich pewność siebie i poczucie solidarności w przedsięwzięciu. — Po zatrzymaniu pociągu wy trzej przy parowozie, reszta ostrzela i rozbroi załogę, potem otworzy wagony. Wszystkie dzieci przyprowadzić tu, do tej chałupy. Tutaj nadjadą furmanki i porozwożą je po wszystkich okolicznych wsiach.

Wysypali się pod letnie, beksiężycowe niebo nocne i w dwóch grupach sunąc zaczęli jak widma w kierunku toru. Drożnik, wywołany z swej budki, splunął zamasyście:

— Co będzie, to będzie. Będę musiał wiać z wami. Ale fest zalejcie mi sadła za skórę. Dzieci? Skąd wiecie, że dzieci? Pewnie, że pociąg zatrzymam. Ale macie czas jeszcze.

Szyny leżały chłodne i ciche. Tor otwierał gwiaździste niebo krawędziami wyrąbanego lasu. Pachniały zioła.

— Ale tu pachnie...

— Jak u ciotki na cmentarzu co?

— Papierosa bym skręcił, psiekrew.

— Nie można.

— Wiem, że nie można. Nie musisz mi przypominać. Tak tylko gadam.

— Gwiazdy spadają, widzialesz? O znowu.

— No, bo to sierpień.

— Ciekawym, jak tam w Warszawie. Już trzeci tydzień...

— Towarzyszu Ignacy mówił, że za wcześnie. Że dowodztwo A. K. bez porozumienia z frontem. Na własną rękę. Z to demonstracją polityczną Cholery. Ludzi wygubią i miasto zrujnują.

— Masz tam swoją narzeczoną?

— Nie, Ale mam tam swoją ulicę!

— Ciszej! nie gadać.

— Te, przysuń ucho... Dobrze, że te dzieciaki uratujemy, co?

— Żeby się tylko udało.

— Co się nie ma udać? Aż mnie ręce świerzbią. Towarzyszu Ignacy specjalnie sam akcją kieruje.

— Cicho. Już północ blisko...

— Już po północy...

Po północy drożnik wyniósł czerwoną latarnię i podniósł ją na całą wysokość ramienia, które nie drżało. Szyny zaczęły szeptać. Coraz wyraźniej dyszało coś i dudniło z daleka. Wzdłuż toru szorstkie palce ludzkie zacisnęły się na automatach, z taką samą czujną doktrynością, jak przedtem zaciskały się na korbach i lewarach maszyny. Noc była tu pełna uważnych oczu. Czekali.

Inni czekali gdzie indziej i na coś zupełnie innego.

Stanowisko obserwacyjne mieli dogodne i wygodne. Akurat naprzeciwko numeru 9 po drugiej stronie ulicy Floriańskiej, mieszkanka na drugim piętrze pulchna i pachnąca znajoma Stefana Odrowąża. Tam też usadowili się przy oknie we trzech: Odrowąż i dwaj młodzi z organizacji. Pulchna krakowianka przyrządzała im kawę, częstowała papierosami, okraszała płynący czas sentymentalną muzyką paterfonu.

A czas upływał, nie przynosząc żadnych rezultatów. Zbliżała się godzina policyjna. — Będziemy tu siedzieć choćby całą noc — zaklął Odrowąż. — Musimy doczekać się tego draba! Chyba nie masz nie przeciw temu? — zwrócił się do właścicielki mieszkania.

Pulchna piękność zaniepokoiła się i spojrzała na zegar. — Boję się jakiegoś kłopotu... Gdyby, nie daj Boże, rewizja... albo gdybyście byli nieostrożni... Co wy chcecie robić właściwie? Boję się, Stefanie...

— Trudno, moja kochana — uciął Odrowąż chłodno — musisz choć raz zaryzykować coś dla sprawy. Tu chodzi o sprawę narodową Rozumiesz? Daj mi jeszcze kieliszek koniaku. Dziękuję. Chodź o to, widzisz, że... że trzeba sprzątnąć pewnego niebezpiecznego ptaszka. Rozumiesz?

— Boję się... Jak was przyłapią, to i ja mogę wpaść. Kiedy to chcecie zrobić?

(Ciąg dalszy nastąpi)

Książki, które nie zbladza

"CZYTELNIK" w służbie PRZYJAŹNI

Gdy na powojennych gruzach rozpoczęto start do nowego życia, wyłoniły się od razu dwa problemy, których rozstrzygnięcie zdecydować miało o obliczu nowej Polski: odbudowa gospodarcza kraju i odbudowa kulturalna społeczeństwa.

Praca, której należało dokonać, była tym cięższa, że chodziło tu nie o jakieś załatanie zniszczeń wojennych i przywrócenie rozbitego przez wojnę status quo, ale o przeprowadzoną od podstaw przebudowę całej struktury Państwa, zarówno społeczno-gospodarczej, jak i kulturalnej.

Dawne, zapożyczone od Mickiewicza hasło o książce „co zbladza pod strzechy” w nowych warunkach musiało zostać zastąpione nowym — książka nie miała zbladzić, miała dotrzeć pod strzechy. I nie tylko pod strzechy, ale do rąk robotnika, do rąk inteligenta pracującego, pozabawionego często w okresie przedwojennym wartościowej lektury. Nowy stosunek do spraw kultury wyraził się w hasle: książka dla mas.

„Czytelnik” dla czytelnika

W jednym z codziennych pism w lutym 1948 r. popularny felietonista pisał:

„Na razie na książki zbyt mało jest pieniędzy. Jak dotąd dyskusja na temat książki dla mas toczyła się na łamach czasopism literackich, których masy oczywiście nie czytają. Była więc najzupełniej jałowa. Już myślałem, że piękny slogan: „książka dla mas” pozostanie sloganem, gdyby nie „Czytelnik”.

Tu zaczął się drugi etap pracy nad upowszechnieniem kultury. „Czytelnik” znalazł drogę z państwa literackiego do zwykłego szarego człowieka, do czytelnika przez małe k. Rozpoczęły działalność kluby książki i Tygodniowa Biblioteka Obiegowa.

Kluby Książki powstały wcześniej, ale — nie umniejszając ich zasług stwierdzić należy, że dopiero TBO rozwiązała w pełni zagadnienie umasowienia czytelnictwa.

Dwa nurły

W chwili obecnej TBO i Kluby Książki działają wspólnie, stwarzając niejako dwa nurły, którymi literatura piękna dociera do szerokich mas czytelników

Klub „Odrodzenia”, Klub Dobrych Książek, Klub Kobiecej „Dom i świat” oraz Biblioteka w Prenumeracie przeznaczona są dla czytelników, znających już smak książki, czytelników, których nie trzeba zdobywać, ale którym po prostu trzeba dać do ręki tanią i dobrą powieść. Aby przekonać się, że książki klubowe są naprawdę dobre, wystarczy zajrzeć do katalogu. Nazwiska Hilmaria Wulfy, Jorge Amado, Howarda Fasty, Pumaonowej, Szochowa, czy, z polskich autorów. Brezy i Rudnickiego świadczą o starannym doborze lektury, dającym czytelnikowi dzieła naprawdę wartościowe.

Niemniej jednak kluby nie rozstrzygnęły sprawy nowego czytelnika, tego, którego trzeba było związać dopiero z książką. Tę sprawę rozstrzygnęło TBO

Jak dalece system Tygodniowej Biblioteki Obiegowej zdołał spopularyzować książkę, świadczą chociażby cyfry abonentów tej biblioteki. O ile kluby w chwili obecnej zgromadziły bardzo różnorodny liczebny skład, o tyle TBO liczy już ponad 120 tys. czytelników, korzystających z 194.398 książek za opłatą 15 zł tygodniowo.

Omawiając dziś sprawę upowszechnienia czytelnictwa, warto się zastanowić poważnie nad eksperymentem, przeprowadzonym przez TBO. Zdobyć czytelnika, który dotąd nie znał książki, było sprawą niełatwą, tym bardziej, że wprowadzony przez TBO system łączuchowego krążenia książek system nowej, uspołecznionej biblioteki był systemem bez precedensu, wymagającym przeprowadzenia zakrojonego na olbrzymią skalę doświadczenia społecznego. Nie mniej jednak już pierwsze miesiące istnienia TBO wykazały, że koncepcja tej „biblioteki mas” była słuszna.

Książki dostarczane przez łączników, były rozchwytywane i w krótkim czasie cały katalog się wyczerpał. Czytelnicy domagali się nowych książek. Łącznicy nie mieli chwili spokoju. Oto jak wspomina jeden z nich:

„Zaczepiali mnie na ulicy, nagabując. Obiecywałem. Prosiłem o cierpliwość. Wreszcie zmuszony byłem chwycić się przed nimi po brmach, dopóki nie wyszedł nowy katalog, i nowe książki.”

Werbunek czytelników, przeprowadzony przez TBO, powiódł się w pełni. Szerokie masy społeczeństwa dostały książkę, poznały się z nią i włączyły ją do kręgu swych codziennych potrzeb. Kultura mas ludowych wyraziła się w tysiącach nowych miłośników literatury poznających świat i życie już nie tylko z perspektywy „swego podwórka”, ale poprzez otwarte stronicę nowych, wartościowych książek. Książek, które nie bledzą, lecz trafiają do rąk czekającego na nie czytelnika.

Zygmunt Koczorowski

Świadomość potrzeby przyjaznej współpracy ze Związkiem Radzieckim, oparcia się młodej Polski Ludowej o bogate doświadczenia naszego wielkiego wschodniego Sąsiada w budownictwie socjalistycznym i zrozumienie wielkiej roli ZSRR w obronie naszych granic zachodnich, przeniknęły i kształtowały całą działalność „Czytelnika” od czasów lubelskich aż do dni dzisiejszych.

„Głos Wielkopolski” wraz ze wszystkimi placówkami „Czytelnika” w Poznaniu i w terenie należał (i należy) do prekursorów pogłębiania przyjaźni polsko-radzieckiej. Była to praca świadoma swych celów, planowa w przeprowadzeniu i systematyczna w wykonaniu. Roczni naszego pisma za ubiegłe 5 lat mówią o tym wymownie. Już w chwili powstania „Głosu Wielkopolskiego” w pierwszym numerze z dnia 16 lutego 1945 r. na czolowej stronie mamy stwierdzenie znaczenia zwycięstwa Armii Czerwonej dla wyzwolenia i niepodległości Polski.

W Miesiącu Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Dla członków Związku Nauczycielstwa Polskiego odbyła się wczoraj w Poznaniu w auli U. P. akademii z okazji Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni. Zebrani licznie nauczyciele wysłuchali referatu wizytatora Hofmana o Zw. Radzieckim i o znaczeniu przyjaźni narodu polskiego z wielkim sojusznikiem wschodnim, krajem socjalizmu. W części artystycznej usłyszeliśmy wiersze i wiersze kompozytorów i poetów polskich oraz radzieckich. Wykonawcami byli: artyści K. Kostalówna, A. Łukastk i K. Wichniarz, kwartet wokalny pod kier. prof. J. Nowaka oraz chór Lic. Pedagogicznego pod dyr. Wł. Maniżewskiego.

W świetlicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu odbyła się również akademii. Referat wygłosił ob. B. Kaczmarek, a w części artystycznej wystąpili: artysta K. Wichniarz oraz orkiestra i chór ZUS'u. Również wczoraj odbyły się uroczystości z okazji Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni w Akademii Handlowej dla młodzieży akademickiej oraz w Zjednoczeniu Przemysłu Ziemiackiego w Poznaniu.

Równoległe z akcją prasową w zasięgu Delegatury poznańskiej „Czytelnika” pracuje w tym kierunku Inspektorat Kulturalno-Oświatowy. Inspektorat pracę swą nad pogłębianiem przyjaźni z naszym wielkim wschodnim Sąsiadem rozpoczął nie od roku lub 2 lat, lecz od 1 lipca 1945 r., gdy tylko okrzepły formy organizacyjne „Czytelnika” w Wielkopolsce.

Największe nasilenie akcja Inspektoratu Kulturalno-Oświatowego nad budowaniem przyjaźni polsko-radzieckiej przybrała w latach 1948 i 1949. Już w 1948, gdy Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zaczęło rozwijać akcję masowego zakładania kół w organizacjach i instytucjach Poznania i Wielkopolski, Inspektorat Kulturalno-Oświatowy „Czytelnika” miał już w swym dorobku 11 występów „Żywego Słowa” na prowincji i 6 w Poznaniu, gromadząc w bardzo nieraz szczupłych lokalach łącznie 5.100 słuchaczy. W roku bieżącym tenże Inspektorat do dnia dzisiejszego zorganizował już 30 wieczorów poświęconych Puszkiniowi oraz pracy i życiu Związku Radzieckiego.

Niewiele na pozór mówiąca cyfra 30 wieczorów nabierze specjalnego znaczenia, gdy podkreślimy, że akcją tą objęta została przeważnie Ziemia Lubuska, a zwłaszcza nadgraniczne powiaty, które najpóźniej wciągnięte zostały do zespolenia psychicznego i kulturalnego z resztą kraju. Osobną pozycję zajmują wieczory autorskie, które poprzedza zawsze pogadanka o znaczeniu przyjaźni polsko-radzieckiej. I znowu przypominamy, iż analogiczną akcją prowadzi w kraju 12 takich samych jak poznański inspektoratów kulturalno-oświatowych „Czytelnika”.

Informacje nasze byłyby niepełne, gdybyśmy nie uzupełnili je ważną gałęzią akcji udzielającej o kulturze narodów Związku Radzieckiego. Sa nią wydawnictwa „Czytelnika”. Dość przejrzeć katalog, aby znaleźć w nim takie piękne pozycje jak M. Szochowa — „Cichy Don” w 2 wydaniach, Aleksandra Tołstoja — „Droga przez mek” i „Piotr I”, Lwa Tołstoja — „Dzieciństwo”, A. Czechowa — „Opowiadania” i „Wiśniowy sad”, Gulia — „Wiosna w Sakenie”, która otrzymała nagrodę stalinowską w 1949 r. M. Gorkiego — „Dzieciństwo” itd. itd. W dziale Biblioteki i Romansów mamy 8 pozycji z literatury radzieckiej. A dalej z cyklu „Wzorowy zawodowiec” — „Zasady radiotechniki”, Zacharewicz-Zerebcowa. Nakład ten został błyskawicznie rozchwytany.

W krótkim przeglądzie działalności „Czytelnika” w ramach głównej Delegatury poznańskiej widzimy, że na każdym odcinku naszego życia budujemy trwałe, mocne mosty przyjaźni polsko-radzieckiej.

H. B.

Nr 292 STRONA 3

Czyn chłopski

Było to, zdawało by się, niedawno, kiedy pierwsze gromady wiejskie postanowiły pójść za przykładem robotników i uczcić dzień 1 Maja wykonaniem swoistych zobowiązań.

Pół roku — to niewiele dla państw, które żyją w marazmie i zastoi, ale dużo dla społeczeństw rozwijających się, żywotnych i twórczych. Szybko dojrzewają zwłaszcza takie formy życia i działalności społecznej, które trafiają na podatny grunt. Taką właśnie formą, która trafiła do przekonania chłopów, jest współzawodnictwo dla uczczenia ważnych dni i wydarzeń. Chłop jest realistą i bardziej przemawiają do niego sprawy konkretne, niż słowne deklaracje.

W „Czynie Pierwszomajowym” brała udział nieliczna jeszcze garść najbardziej uświadomionych, uspołecznionych wsi — awangarda chłopska. Wykonanie zobowiązań dało wyniki tak korzystne dla ich gospodarki, że zachęciło inne gromady, a następnie gminy i powiaty.

Mimo, że Kongres Związków Zawodowych był raczej wydarzeniem z życia robotniczego okazało się, że szereg wsi podjęło również „solidarnościowe” zobowiązania (przeważnie tam, gdzie dobrze rozwija się akcja łączności ekip robotniczych z wsią).

Prawdziwego rozmachu akcja ta nabrała jednak dopiero przed dniem Święta Ludowego. Zarówno bliska chłopom tradycja tego dnia, jak i stale wzrastająca aktywność polityczna wsi, przyczyniły się do rozpełnienia szerokiej fali zbiorowych i indywidualnych zobowiązań.

Dziś, kiedy ideologia dawnego PSL utraciła wpływ na masę chłopską, kiedy odrodzone PSL stoi na stanowisku budownictwa ludowego, prosta prawda hasła „w jedności siła” przemawia do chłopów i budzi entuzjazm; zwłaszcza że zjednoczenie przygotowuje się pod znakiem zacieśnienia sojuszu z klasą robotniczą i współpracy z jej partią.

Entuzjazm ten znalazł swój wyraz w masowo rozwijającym się „Czynie Chłopskim” — zobowiązaniach ku czci zbliżającego się Kongresu Zjednoczeniowego.

Co cechuje obecne zobowiązania chłopskie? Przede wszystkim wielka ich różnorodność. Nie trzymają się one jakiegokolwiek szablonu, lecz uwzględniają istotne lokalne potrzeby wsi i wykonanie planów państwowych.

Tak np. gromada Rogowa w Radomskim zobowiązuje się wypełnić 9 prac, a więc między innymi: zbudować szkołę, przeprowadzić melioracje gruntu (osuszenie 45 ha podmokłej ziemi), nauczyć czytać i pisać 12 analfabetów ze swojej gromady, zaprenumerować

dla wszystkich po jednym piśmie ludowym.

Zobowiązania te świadczą, iż chłopci nie idą po linii najmniejszego oporu. Zobowiązania takie, jak uporządkowanie drogi czy wyremontowanie sali na świetlicę, stanowią fragmenty szerszych planów, są one objawem dojrzenia i potężnienia akcji, zwanej Czynem Chłopskim.

Do najczęściej spotykanych postanowień należą zapowiedzi wykonania lub przekroczenia planów kontraktacji, przyspieszenia spłat podatku gruntowego, podniesienia mleczności krów, budowy bibliotek i świetlic.

Oto np. gromada Obory w powiecie chełmińskim zobowiązuje się do wykonania w 200% planu dostawy świń bekonowych, a młodzież z ZMP i junacy SP w Koninie zapowiadają budowę wałów ochronnych dla zabezpieczenia wsi przed wylewami Warty. Na uwagę zasługują łącznie zobowiązanie mieszkańców czterech wsi z powiatu Świecie, które opodatkowują się dobrowolnie po 500 zł od 1 ha i dostarczą siły roboczej i żwiru dla budowy szkoły. O wysokim poczuciu odpowiedzialności świadczy zobowiązanie ludowe z Opatowa, którzy podejmują się zorganizowania kursu dla analfabetów i dofinansowania, aby wszyscy regularnie na kurs uczęszczali i naukę ukończyli.

Zobowiązania wsi są szczegółowe, konkretne, zawierają dane cyfrowe — metry, hektary, procenty, tchną rzetelnością i stanowczością. Wszystkie one mówią w sposób obrazowy i jasny, jak dobrobyt wsi spleta się z interesem całego państwa.

Wacław Kępa

Przygotowania do „Dni Przeciwgruźliczych”

W Zarządzie Głównym PCK odbyło się posiedzenie Głównego Komitetu Organizacyjnego „Dni przeciwgruźliczych” w którym wzięli udział przedstawiciele Zarządu Głównego PCK Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Oświaty Min. Komunikacji, CRZZ, TPD, Zw. Sam. Chł. Ligii Kobiet oraz Warszawskiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego.

Na posiedzeniu omówiono program „Dni przeciwgruźliczych” które trwać będą od 1 do 10 grudnia br.

W okresie tym prowadzona będzie szeroka wzmocniona akcja walki z gruźlicą za pomocą oddziałów pogadarek itp.

We wszystkich większych miastach zorganizowane zostaną wystawy i sale pokazowe, obrazujące osiągnięcia Polski Ludowej w dziedzinie walki z gruźlicą oraz sposoby zapobiegania tej chorobie.

W WIELKOPOLSCE najczęściej spółdzielni cechowych

Rok 1949, to nowy etap w rozwoju spółdzielczości rzemieślniczej. Centrala Rzemieślnicza rozpoczęła w tym okresie działalność zmierzającą do włączenia produkcji rzemieślniczej planu gospodarczego, przez jak najszybszy rozwój nakładztwa oraz spółdzielni cechowych. Droga ta prowadzi nie tylko do unowocześnienia warsztatów rzemieślniczych, ale również do przystosowania produkcji rzemieślniczej do możliwości surowcowych.

Głównym zadaniem spółdzielni pomocniczych jest wykonywanie zleceń produkcyjnych Centrali Rzemieślniczej przez warsztaty rzemieślnicze w ramach transakcji związanych, zaopatrywanie tychże zakładów w surowce i półfabrykaty potrzebne do produkcji poza transakcjami związanymi z zaopatrywaniem rzemieślników jeszcze nie zrzeszonych.

Wielkim dobrodziejstwem są warsztaty pomocnicze przy spółdzielniach cechowych, które wyręczają rzemieślników w niektórych drogich procesach produkcyjnych, przyspieszają proces produkcji i przyczyniają się do podwyższenia jakości, przy równoczesnym potanieniu artykułów.

Duże usługi może oddać drobnemu rzemieślnikowi należycie zorganizowane poradnictwo techniczne, spełniające doniosłą rolę w walce o unowocześnienie rzemiosła. Na tym odcinku jest jeszcze wiele do spełnienia zwłaszcza poradnictwo cechowe winny w jeszcze większym stopniu dążyć do współpracy z Zakładem Doskonalenia Rzemiosła, a to dla zwiększenia sieci kursów pomocniczych, czeladniczych i mistrzowskich.

Zgodnie z planem, do końca bieżącego roku powstanie 569 spółdzielni cechowych zrzeszających ponad 85 tys. członków, to jest 54 proc. ogólnej liczby rzemieślników w Polsce. Na dzień 1 czerwca br. w spółdzielniach pomocniczych zrzeszono 33 proc. warsztatów rzemieślniczych w Polsce. Najwięcej spółdzielni pomocniczych powstało w branży skórzanego, włókienniczej, a następnie budowlanej, poligraficzno-papierniczej i chemicznej. Jeżeli chodzi o woj. poznańskie to na 16.675 warsztatów rzemieślniczych na terenie województwa w dniu 30 czerwca br. do spółdzielni należało 6.900 warsztatów (41,3 proc. ogółu).

Pełnie inaczej przedstawia się jednak sytuacja na odcinku branżowym. Najwięcej członków skupiają spółdzielnie szewców budowlane, metalo-

we, stolarskie, a więc spółdzielni w największym stopniu opierające się na transakcjach związanych. Ogółem na terenie woj. poznańskiego istnieje 60 spółdzielni, obejmujących wiele branż.

Na marginesie powyższej wiadomości należy nadmienić, że głównym zadaniem spółdzielni cechowych jest organizowanie współpracy i podnoszenie poziomu techniczno-produkcyjnego poszczególnych warzta-

Wielkopolska produkuje w pracach melioracyjnych

Rada Państwa przeznaczyła w bież. roku 530 mil. zł na dodatkowe roboty melioracyjne, nie objęte planem. Województwo poznańskie otrzymało z tej puli 150 mil. zł. Przyznane wspomnianych kredytów przez Radę Państwa podkreśliło pilność i wagę prac melioracyjnych dla rolnictwa. Obok bowiem korzyści bezpośrednich — przyczyni się do wydzwignięcia wsi polskiej na wyższy poziom życia.

W ramach tych kredytów prowadzi się głównie roboty ściśle związane z akcją „H” lub też stwarzającą podstawę do jej

rozwoju. W pierwszym rzędzie wykonuje się meliorację łąk i pastwisk oraz celem ich nawodnienia budowę śluz i zastawę na rzekach. Z najważniejszych robót wymienić należy — renowację kanałów i odbudowę śluz w zasięgu działania „Towarzystwa Melioracji Obrzy” w powiecie kościańskim i wolsztyńskim, gdzie przerobi się kwotę około 15 mil. zł, dalej renowację kanałów na łąkach nadnotekich w powiatach: chodzieskim, czarnkowskim i pilskim; regulację rzek w powiecie kaliskim (Śwędni, Barwołu, Pokrzywnicy i Trojanówki) i wiele innych.

Przyznając omawiany kredyt w formie bezwzględnej dotacji Rada Państwa zastrzegła sobie, by zainteresowane pracami melioracyjnymi gminy i gromady zadeklarowały z własnych środków sumy w tej samej wysokości, co dotacje (w gotówce lub robociznie) oraz by zadeklarowane udziały i dotacje były przerobione w bież. roku. Z dotychczasowego przebiegu robót wynika, że województwo poznańskie nie tylko przerobiło przyznane kredyty, lecz prawdopodobnie skorzysta jeszcze z kredytów, których nie zdążyło przerobić inne województwa.

Czytajcie i prenumerujcie jedyne pismo studenckie „Poprostu”

Czyny Kongresowe chłopów wielkopolskich

Zgłoszenia czynów kongresowych chłopów z Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej napływają codziennie. Trudno było by wszystkie wymienić na tym miejscu.

Radosnym objawem zrozumienia epokowego znaczenia Kongresu Zjednoczenia Stronnictw Ludowych niech będą zadeklarowane prace biednych chłopów i parcelantów powiatu obornickiego, którzy w miarę swych bardzo skromnych możliwości chcą pokazać, że w tym spontanicznym zrywie chłopskim biorą żywy udział.

Chłopi gromady Bąblin postanowili wyposażyć swą świetlicę w stoły i ławki — wartości 60.000 zł oraz wybrukować własnym kosztem (90 tys. zł) 100 m drogi na trasie Bąblin — Nowooskonie.

Wysoki procent cukrowości w burakach

Jako jedna z ostatnich ruszyła w dniu 21 bm. cukrownia we Wschowie. Tak opóźnione rozpoczęcie kampanii tłumaczone jest trudnościami przy wykopkach buraków z powodu długotrwałej suszy. Na glebach gliniastych, plantatorzy muszą rozbić ziemię kilofami, aby wydobyć z niej buraki. Nie mają natomiast kłopotu z ich czyszczeniem, gdyż resztki suchej ziemi, przycięszonej do korzenia odpadają same. Do cukrowości przychodzi buraki czyste, białe, jak gdyby wymyte.

Wysuszone buraki straciły znacznie na wadze, co nie jest korzystne dla plantatorów. Przeprowadzona polaryzacja czyli badanie cukrowości w burakach dało natomiast wprost rewelacyjne wyniki, bo 25,5% cukru. Dla porównania dodajmy, że przeciętne wyniki w roku ubiegłym brzmiały — 18%.

K. R.

Zobowiązania junaków „SP” z okazji zjednoczenia ruchu ludowego

Junacy 36 Brygady „SP” w Szamotułach, z okazji przypadającego w związku ze zjednoczeniem stronnictw ludowych „Dnia ZMP-owca” uchwaliłi odpowiednią rezolucję, w której m. in. czytamy:

Uświadomiony mało- i średniorolny chłop potęguje i wzmacnia sojusz robotniczo-chłopski, który jest podstawą budowania gmachu lepszej, szczęśliwszej przyszłości. Kongres Zjednoczeniowy Stronnictw Ludowych będzie wyrazem silnej woli i jedności naszych ojców oraz nas samych. młodzieży robotniczo-chłopskiej, walce o lepszą przyszłość i szczęście wszystkich narodoń.

W związku z powyższym my, młodzież 36 Brygady „SP” dla uczczenia doniosłego aktu zje-

dnoczenia ruchu ludowego w Polsce zobowiązujemy się do wzmocnienia naszych wysiłków w pracy samokształceniowej i w budowaniu nowego, naukowego poglądu na świat.

Postanawiamy na terenie naszych miejsc zamieszkania — po zakończeniu prac w brygadzie — założyć drogą uświadamiania i pracy ideowo wychowawczej wśród młodzieży 70 nowych kół ZMP, tworząc z nich nowe ogniska wychowawcze na wsi.

Zobowiązujemy się założyć przy istniejących już kołach ZMP 100 zespołów dobrego i celowego czytania książki oraz prasy, pomagając w ten sposób do zwalczania analfabetyzmu i zapobiegania jego powrotowi w szeregi naszego społeczeństwa. (lc)

Cenne przyczynki do historii państwowości polskiej odkryto na jeziorze lednickim pod Gniezmem

W związku z przygotowaniem do obchodu 1000-lecia istnienia Państwa Polskiego, przeprowadzane są w całej Polsce badania archeologiczne. M. in. prowadzone są badania

na górze Lecha w Gnieźnie i na Ostrowie Lednickim w pow. gnieźnieńskim. Prace wykopaliskowe prowadzone są przez Naczelną Dyрекcję Muzeów i Ochrony Zabytków.

Na Ostrowie Lednickim prowadzi się obecnie badania na terenie grodziska, w obrębie którego znajduje się jeden z najstarszych zabytków architektury w Polsce. Przekrój wykonany przez wał ujawnił konstrukcję drewniano-ziemną (obronną) składającą się z warstw drewna i gliny. W obrębie wału odkryto również cmentarz wczesnohistoryczny z kilku warstwami szkieletoń.

Podczas prac przy próbnym wykopie na wybrzeżu naprzeciwko mniejszej wyspy Lednickiej, natrafiono na konstrukcję drewnianą umocnioną hakami, która przypomina budowę czasów w Gnieźnie i Poznaniu z czasów Mieszka I. Dalsze jednak badania dopiero wykażą czy jest to umocnienie brzożę podwalin wału czy wręcz przeciwnie przyczółek mostu, który łączył Ostrow Lednicki z wysepką Lednicką.

Badania które jak wspomnieliśmy, prowadzone są w całym kraju dostarczają coraz więcej cennych przyczynków do historii Słowiańszczyzny. (lc)

Skończą się przerwy w dostawie prądu do Ostrowa

Elektrownia ostrowska została pobudowana w 1927/28 r. i przez 20 lat kierował nią Zarząd Miejski, a w dniu 6 października 48 roku przejął Zjednoczenie Energetyczne.

Zaraz po wybudowaniu zelektryfikowano śródmieście, a potem kolejno inne dzielnice miasta. W chwili obecnej czynny jest na ulicach 100 punktów świetlnych, przeważnie w śródmieściu. W najbliższym

czasie projektuje się umieszczenie lamp w szeregu punktach na przedmieściach.

Konsumpcja energii elektrycznej wynosiła w roku 1928 — 188.700 kw, w roku 1938 — 1.041.816 kw, a w 1948 r. — 3.687.721 kw. Przez 20 lat zużycie energii elektrycznej wzrosło o 353,9 proc.

Po przejęciu elektrowni przez Zjednoczenie pobudowano nową rozdzielnię przy ul. Wysoc-

kiej, w której nastąpi natężenie dostawy prądu z elektrowni kaliskiej. W ten sposób zasilony będzie również Krotoszyn i Odolanów oraz rejon elektryfikacji wsi Czekanowa, Fabianowa i Ociza. Na zakończeniu jest również budowa linii przesyłkowej Ostrow-Krotoszyn i Ostrow-Odolanów.

W planie 6-letnim przewiduje się zelektryfikowanie przedmieścia Żebców, położenie kabla wzdłuż ulicy Sienkiewicza i Ulańskiej do podstacji na ulicy Armii Czerwonej. Sieć niskiego napięcia wzdłuż ulicy Odolanowskiej, Granowskiej do Prusłina, Zacharzewa i Wenejki zostanie przebudowana na linię o większych przekrojach. Zaplanowano pobudowanie dalszych 4 kiosków transformatorowych na peryferiach miasta oraz całkowitą zelektryfikowanie rejonów, które jeszcze dotychczas nie posiadają oświetlenia. W końcowej fazie realizacji planu 6-letniego przewiduje się szczytowe obciążenie dla miasta Ostrowa o poborze 6 tysięcy kw z nieprzerwaną dostawą energii.

Siecią oświetlenia dalszych ulic zajmie się w najbliższym czasie Zarząd Miejski. (md)

400 000 zł premii w IV kwartale dla racjonalizatorów ZEOP

W marcu br. powstała przy ZEOP Komisja Kwalifikacyjna Racjonalizacji, której zadaniem było wzmocnienie akcji racjonalizatorskiej na terenie Zjednoczenia Energetycznego, ocena zgłaszanych wynalazków i pomysłów oraz występowanie z wnioskami o przyznawanie pracownikom nagród pieniężnych. Na zarządzenie Centralnego Zarządu Energetyki wprowadzono pewne zmiany w organizacji racjonalizacji w zakładach energetycznych.

Według nowego zarządzenia utworzono na różnych szczeblach Kwalifikacyjne Komisje Racjonalizacji. Najniższą jednostką są Zakładowe Komisje powołane przez nacz. dyrektora zakładu. Praca Komisji Racjonalizacji polega na ocenianiu zgłoszonych pomysłów racjonalizatorskich.

W związku z tym odbyło się ostatnio w Poznaniu zebranie reorganizacyjne dotychczasowej Komisji Racjonalizacji. W skład nowej Komisji Racjonalizacji przy Dyrekcji ZEOP w Poznaniu weszli: dyr. nacz. ZEOP Inz. Rukszt (przewodniczący), Jerzy Szurkowski (sekretarz), Erlich, inż. Stanowski, Ign. Szymczak, Marian Nowacki i Krystyna Ziłkowska — członkowie.

Komisja rozdzieliła przynależny na cele racjonalizacji kre-

dyt na IV kwartał w wysokości 400.000 zł. Premiowani podlegają zgłoszone przez pracowników fizycznych i umysłowych pomysły usprawniające produkcję i dające oszczędności. (lc)

3000 szkół otrzyma aparaty radiowe w Tygodniu S. K. R. K.

Z okazji pierwszego tygodnia Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju, który trwać będzie od 24 — 31 bm. nada Polskie Radio codziennie audycję poświęconą zagadnieniom S. K. R. K. W ramach tych audycji przemawiać będą: prezes

Zarządu Głównego S. K. R. K. minister rolnictwa i reform rolnych Jan Dąb-Kocioł, wiceminister Poczty i Telegrafów Zenon Lipiński, przewodniczący Sejmowej Komisji Oświatowej poseł Strzałkowski oraz przedstawiciele Zw. Samopomocy Chłopskiej, ZMP i Komitetu Elektryfikacji Kraju. Nadto nadawane będą regionalne audycje w lokalnych rozgłośniach.

W całym kraju odbędą się koncerty i wystawy prac radioamatorów. Do 3000 szkół rozprowadzą SKRK radioodbiorniki, dostarczone z subwencji Zarządu Głównego SKRK.

Największą imprezą tygodnia SKRK będzie specjalna audycja muzyki tanecznej w wykonaniu orkiestry Polskiego Radia nadawana dla zorganizowanych przez SKRK w świetlicach całej Polski zabaw tanecznych. Audycja ta nadana zostanie w sobotę (29 bm.) w godzinach od 21 do 1.

Na zakończenie tygodnia S. K. R. K. odbędą się w niedzielę 30 bm. zbiórka uliczna. (k)

W 5 powiatach współzawodniczą najlepiej w zwalczaniu chorób społecznych

I etap współzawodnictwa pracy służby zdrowia powiatowych i miejskich poradni skóro-wenerologicznych w województwie poznańskim rozpoczął się 1 maja br. i trwa do końca lipca. Komitet współzawodnictwa pracy jako pierwszy w Polsce opracował zasady współzawodnictwa i na tych zasadach wzorowały się później podobne komitety w całym kraju. Za normę zostało przyjęte wykonanie zarządzeń organizacyjnych które warunkują normalną pracę w poradni, a więc prowadzenie kartotek chorych, przestrzeganie terminów zabiegów i badań, kontrola krwi oraz terminowe i dokładne wypełnianie sprawozdań kwartalnych. W czasie trwania pierwszego etapu współzawodnictwa, w którym brało udział 37 ze-

społów poradnianych (w tym 41 lekarzy, 42 pielęgniarki i 5 stażystów kancelaryjnych), poddano leczeniu 3010 osób chorych wenerycznie wykryto 2351 źródeł choroby i kontaktów.

Komisja wyników rozdzieliła 5 przodującym we współzawodnictwie zespołom poradnianym nagrody pieniężne po 15 tysięcy złotych na uroczystości, jaka odbyła się w dniu wczorajszym w sali wykładowej Szpitala im. Rektora Świącickiego w Poznaniu. Nagrody otrzymały zespoły powiatowych poradni skóro-wenerologicznych w Kaliszu, Koninie, Krotoszynie, Śremie i Zielonej Górze. Ponadto rozdano 12 nagród indywidualnych lekarzom i pielęgniarkom. Osoby nagrodzone otrzymały dyplomy przodowników pracy i książki. (wm)

Znowu 82 przodowników weterynaryjnych przystąpiło do pracy w terenie

Zapobieganie chorobom zwierząt i uchronienie społeczeństwa i państwa od strat, powstałych na skutek padnięcia sztuk rzeźnych — jest naczelną troską władz administracyjnych i samorządowych. Współdziała również na tym odcinku Powiatowy Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, organizując kursy dla przodowników weterynaryjnych.

W ub. wtorek odbyło się w Krotoszynie zakończenie takiego kursu, w którym uczestniczyło 82 mało- i średniorolnych chłopów. Kurs prowadził kierownik Pow. Lecznicy Zwierząt, dr Skopiński. Uczestnicy kursu otrzymali gruntowne przygotowanie teoretyczne i praktyczne. Wzięli bowiem udział w pokazie bandażowania ran, zakładania sond i innych zabiegów około chorych zwierząt.

Ponadto zapoznali się praktycznie ze szczeniemiem kur przeciwko pomorowi. Oni to będą oddać dokonywać szczepień w gromadach, aby ostatecznie zlikwidować tę groźną chorobę zakaźną wśród drobiu.

W trakcie uroczystości zakończenia kursu, powiatowy inspektor PZUW Skotarczak, przekazał przedstawicielom gmin i gromad 50 dobrze wyposażonych apteczek weterynaryjnych. Przy tej okazji przedstawiciel Oddziału Wojewódzkiego PZUW inż. Rychłowski wezwał zebranych przodowników do współzawodnictwa na odcinku podniesienia zdrowot-

ności wśród zwierząt, a rolników do racjonalnego wychowywania i cieląt oraz dostosowania budynków gospodarczych do obecnych wymogów. (pl)

Młodzież robotniczo-chłopska pod opieką Tow. Burs i Stypendiów

Tow. Burs i Stypendiów na terenie powiatu wolsztyńskiego-babimojskiego osiągnęło w roku sprawozdawczym 1948/49 bardzo dobre wyniki swej pracy. Wykazano to na walnym zebraniu, które odbyło się w dniu 19 bm. Wpływy za rok sprawozdawczy wynoszą — 1 056 310 zł. Dochody czerpie się zasadniczo ze składek 170 członków, co miesięcznie wynosi od 6 do 7 tys. zł. Poza tym subwencję od zarządów miejskich, gminnych i wyd. pow. uzupełniają główny fundusz na potrzeby kształcenia młodzieży robotniczo-chłopskiej.

W roku sprawozdawczym na stypendia wypłacono 327 tys. zł dla 25 uczni. Wydział Powiatowy w roku 1948 przeznaczył 84 tys. zł na ten cel, natomiast w roku obecnym aż 200 tys. zł. W bieżącym roku zamierza się powiększyć ilość stypendystów, przeznaczając na to 600 tys. zł.

W celu przyjęcia z pomocą młodzieży kształcącej się w Poznaniu, wysunięty został wniosek, aby przywieźć z Wolsztyna barak i umożliwić młodzieży korzystanie z tańszego mieszkania. Ponadto projektuje się

WSCHOWA

Otwarcia Domu Społecznego w Konradowie dokonał starosta powiatowy w dniu 16 bm. Po części oficjalnej młodzież szkolna wystąpiła z programem artystycznym.

Koncentracja hufców SP odbyła się w ub. niedzielę. Na program składały się: ostre strzelanie, wyświetlanie filmów radzieckich oraz uroczysta akademii.

Zbiórka uliczna w ramach tygodnia TBS przeprowadzono w dniu 13 bm. Dochód ok. 13 tys. zł.

Coraz częściej odwiedzają Wschowę zespoły teatralne. Ostatnio Państw. Teatr Polski z Poznania wystawił komedię M. Maszyńskiego „Koniec i początek”. (ju)

24 KRONIKA PAŹDZIERNIK

PONIEDZIAŁEK Słońce w: 6.33
Rafała, Archanioła zach.: 16.40
Bolesława Księżyc w: 10.27
zach.: 17.31

OSTRÓW

Reprezentacyjny zespół świetlicowy przy Fabryce Wodometrii wyjechał w dniu 28 bm. na wojewódzką eliminację sztuk radzieckich. Odegra on tam jednoaktówkę pt. „Spacer więzienny”, którą reżyserował Leon Talbierz. Inne świetlice przy związkach zawodowych przygotowują sztuki radzieckie, które będą odegrane w zakładach pracy na terenie miasta.

Miesiące Pogłębień Przyjaźni Polsko-Radzieckiej znalazł żywy oddźwięk w gm Wysocko Wielkie. Zorganizowany z najlepszych aktywistów społecznych Gminny Komitet pod przewodnictwem wójta Józefa Kubika urządził w gromadzie Wtorek uroczystą akademię. Referat na temat pogłębień przyjaźni między Polską a ZSRR wygłosił kierownik szkoły Antoni Kantorski. Część artystyczną akademii wypełniła młodzież szkolna i ZMP-owska.

Polski Czerwony Krzyż, Oddział w Ostrowie utworzył listę chętnych krwiodawców, którzy własną krwią mogą uratować życie bliźniemu. Doniosłość akcji krwiodawstwa jest powszechnie znana. Przetaczanie krwi usuwa niejednokrotnie niebezpieczeństwo utraty życia. Zgłaszających się krwiodawców rejestruje P. C. K., Ostrow, ulica Wolności 20.

Nagrodzeni na konkursie zagród wiejskich. W niedzielę, dnia 16 bm. w ramach „Tygodnia Zdrowia” został przeprowadzony konkurs czystości we wsiach: Lewkowskie, Karskie i Franklinów. W Lewkowskim nagrody otrzymali: Józef Garczarek, Marianna Uzarek i Franciszek Wieczorek. W gromadzie Karskie nagrodzono Wincentego Wielguska, Kazimierza Mocka i Antoniego Langnera. W gromadzie Franklinów nagrody otrzymali: Leon Tomczak, St. Grzelak i Paweł Litewka. (md)

Oddział Redakcji i Administracji: Ostrow, ulica Wolności 20, m. 3, tel. 422.

Repertuar kin: „Słońce” — 23 do 24 bm. „Trzeci szturm” prod. radzieckiej; „Piast” — „Wilcze doły”, prod. czeskiej. Przedprzedaż biletów codziennie od godz. 10 do 12.

LESZNO

Ze sportu. W niedzielę 23 bm. o godz. 11 przed południem na boisku Gwardii odbędą się zawody w piłkę nożną o mistrzostwo klasy A pomiędzy ZS „Stalą” Poznań a leaderem drugiej grupy „Kolejarzem” Leszno. Drużyna miejscowego „Kolejarza” krocząca od zwycięstwa do zwycięstwa dołoży zapewne starań, aby w tym meczu wzbogacić się o dalsze dwa punkty.

Mecz bokserski, o mistrzostwo Kl. B pomiędzy „Wiólkarniem” Kalisz a „Kolejarzem” Leszno odbędzie się w niedzielę 23 bm. o godz. 18.30 w sali Hotelu Polskiego w Lesznie. (R)

Dziś 23 bm. o godz. 14 w Lesznie na boisku Z. S. Gwardia

przy szosie Strzyżewickiej odbędą się indywidualne ŻUŁOWE Mistrzostwa POLSKI

Jutrzejsze „Nowiny Sportowe” przyniosą obszernie sprawozdanie z mistrzostw w relacji naszego specjalnego wysłannika.

Monter awansował na kierownika warsztatów

Do zadań TOR-u należy fachowy nadzór oraz remont maszyn rolniczych PGR-ów i Spółdzielni ZSCh w związku z siewami, żniwami, omłotem itp. Leszczyński TOR współpracuje systematycznie z gminnymi ośrodkami maszynowymi w całym powiecie.

Podczas akcji żniwnej TOR zaopatrywał gminne OM w części zamienne do maszyn rolniczych i remontował maszyny we własnym warsztacie. W miesiącu sierpniu wykonał swój plan w 109%. Obok braku niektórych części zamiennych pracę utrudniają niedociągnięcia Okr. Składnicy TOR w Pozna-

niu. Ostatnio np. posiadając panewki do traktora Lanz, Centrala ociągała się z ich wyctaniem, powodując zwłokę w naprawie, a przez to niewykorzystanie na czas traktora.

Wszelkie naprawy robotnicy wykonywują wg norm, a obecnie wprowadzają wśród siebie współzawodnictwo. Na rzecz odbudowy Warszawy opodatkowali się pracownicy dobrovolnie w wysokości 1% od zarobków, co dało sumę 5000 zł.

Za sumienne wykonywanie swych obowiązków monter obywatelski Michałak został awansowany na stanowisko kierownika warsztatów. (am)

Dlaczego tak jest!

Jedziemy pociągiem przepelnionym, wiadomo — świat pracy jedzie do roboty albo powraca z roboty do domów. W przedziale 3 klasy dla „niepalących” ścisł. Jest tam dziecko 7-letnie, są dwie kobiety, jest mężczyzna chory na płuca. Jeden z pasażerów szkuje się do zapalenia papierosa. Drugi grzecznie zwraca mu uwagę, że przedział jest dla niepalących, więc palić nie wolno. Odpowiedź brzmi dostojnie: „Kiedy mnie się podoba palić!” i zapala papierosa mimo protestu obu kobiet. Za chwilę zapala inny. Nadszedł konduktor i wzywa palacza do zaprzestania. Podróżny upiera się, powstaje kićtnia, zakończona dopiero z chwilą, gdy uparty palacz wysiada na swej stacji docelowej.

Czyżby pasażer odważył się przekroczyć przepisy w czasie hilerowskiej okupacji? Na pewno nie! A dlaczego nie przestrzega on naszych polskich przepisów? Przecież powinniśmy tym bardziej ich przestrzegać, że są polskie.

Podróżny.

Dlaczego dziś mamusia nie daje nam mleczka?

„P. Anna jest żoną skromnego funkcjonariusza kolejowego i matką dwojga małych dzieci. Budżet jej jest nader ograniczony i kwota trzydziestukilku złotych jest dla pani Anny wydatkiem, nad którym należy się zastanowić.

Ale p. Anna wie, że dzieci potrzebują mleka, więc nie żałuje tej kwoty i idzie do pijalni mleka na rynku Jeżyckim. Przynosi litr mleka do domu, stawia na ogniu i — mleko się zwarza. Obecnie w październiku, nie czasem w lipcu porzyli!

Pani Anna ma lzy w oczach i co ma odpowiedzieć starszej, trzyletniej córeczce, gdy ta z wyrzutem pyta: „Czemu mamusia dziś nie daje nam mleczka?”

Matka

Odpowiadamy CZYTELNIKOM

J. Mitulówna, M. Kullsiak, Iwanowski. W sprawie art. „Nowe możliwości dokształcania w dziedzinie rolnictwa” — podajemy: jako ośrodki szkoleniowe, uprawione do przyjmowania kandydatów, wyznaczono: Studium wyższe — Wyższe Uczelnie Rolnicze (wydz. rolniczy na Uniwersytecie)

Oszczędność prądu ale w innym czasie

„Nawiązując do pisma abonenta z Puszczkówek w rubryce „Czytelnicy piszą” z dnia 20 października r. A. B. donoszę, że my mieszkańcy Wrześni pod względem wyłączenia prądu w niedzielę jesteśmy więcej pokrzywdzeni, bo już dziewiątą niedzielę z rzędu wyłącza się prąd i to już od godz. 9 rano do 17. Nam mieszkańcom Wrześni w okresie letnim nie robiło to żadnej różnicy, lecz teraz w okresie jesiennym, gdy chcemy posłuchać audycji radiowych, należało by oszczędność tę zastosować w innym czasie.”

Stały abonent z Wrześni

w Warszawie, Łodzi, Cieszynie. Studium Licealne — Liceum Rolnicze w Środzie, woj. poznańskie. Prowadzi się również korespondencyjne kursy w różnym zakresie. Sympatyczny Czytelnik. — Zarzuty w stosunku do tej osoby są poważne. Dlaczego więc nie podpisał Pan listu imieniem i nazwiskiem?

Franciszek I. — Przychodnia Prziwienycka mieści się w Centralnym Ośrodku Zdrowia, Poznań, plac Kolegiacki 12.

K. Z. P. — List Pani skierował się do naszego radcy prawnego, odpowiedź więc prosimy szukać w dziale porad prawnych.

M. R. G. — Odpowiedź prawnika została już dawno udzielona i brzmiała: „Może Pan wnieść pozew o eksmisję i odszkodowanie, jeżeli łączna wartość przedmiotu sporu nie wynosi 100 tys. zł. Wskazywam do rozstrzygnięcia sporu Instytut Prawny w Poznaniu.”

M. St. Głowacki. — Agencje Matrymonialne zostały zlikwidowane. Prosimy zwrócić się do redakcji Dziennika Polskiego, Kraków, ul. Wielopole 1.

PRAWO

Przydryga Ma. — z uwagi na upływ czasu nie może Pani wystąpić na drogę sądową z pozwem o zapłatę należności z tytułu pracy (art. 473 KZ).

Anna S. — Z pozwem o eksmisję z powodu zakłócenia porządku domowego może wystąpić wynajmujący (właściciel domu) w oparciu o przepis art. 382 K. Z.

B. Sroka. — 1. Przerachowanie zobowiązań przedwojennych następuje w wysokości 1 złoty za 1 zł. 2. Z tytułu spłat rodzinnych nie korzysta Pań z ulg na rzecz FOR.

3. Obowiązek płacenia odsetek wynika z ustawy. Odsetki przedawniają się w okresie 5-letnim. Czytelnik 52. 1) Matka w imieniu własnym i małoletnich dzieci może wnieść przeciwko mężowi (ojcu) pozew o alimenty. Skoro rodzice są współwłaścicielami nieruchomości, ojciec może sprzedać jedynie swoją połowę.

2. Koszty naprawy domu obciążają współwłaścicieli.

K. B., Poznań. — Zmianę nazwiska przeprowadzić można w postępowaniu przed Urzędem Wojewódzkim w przypadkach ustawą uzasadnionych. Blizszych informacji udzieli Panu Urząd Wojewódzki w Poznaniu, plac Kolegiacki.

N. K. — Przerachowanie alimentów za okres wsteczny jest niedopuszczalne, ponadto żądanie jest niesłusznie przedawnione.

Godęński M. — Spór zlikwiduje wyrok sądowy.

F. K. K. 56. — Radzimy wnieść skargę apelacyjną z powołaniem się na przepis art. 279 pkt. 4 KZ i prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Lesznie w identycznej sprawie.

Lesiński. — 1. Przejęcie z zakładu pracy do innego niestety powoduje upadek praw nabytych, o ile w umowie nie zastrzeżono inaczej.

2. Po roku pracy przysługuje urlop 1-miesięczny — po 6 miesiącach 14 dni. Skoro Pan pracował od 1. 10. 1948 do 31. 3. 1949, może Pan domagać się urlopu 14-dniowego.

3. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypłaca pracodawca. W razie odmowy należy wnieść pozew do Sądu Pracy.

4. W sprawie siatki plac radzimy zwrócić się do Koła Związku Zawodowego przy zakładzie pracy.

Duda A. — Przez okres choroby (3 miesiące) wynagrodzenie płacić będzie pracodawca.

Na życzenie P. T. Gości urządzamy oprócz tradycyjnych już sobót również w każdą niedzielę od godz. 21

DANCING

w Kawiarni A. KRUK przy ul. Fredry 12 66207

Abażurki

do świec nagrobkowych poleca „Kartonaż Wielkopolski” Poznań, Dąbrowskiego 79. Tel. 38-43 12312

Kierowników Ośrodków szkoleniowych

poszukuje Zw. Zaw. Robotników Rolnych Poznań, 27 Grudnia nr 4. — Warunki dobre, zgłoszenia w godz. 8 — 15. 10a-190

Pomoc w pracy zawodowej i w studiach są

CZASOPISMA BRACZNECKIE

z dziedzin: **MATEMATYKI FIZYKI CHEMII PRZEMISLI**

Wszystkie placówki „Czytelnika” w całym kraju oraz „Centrala”, „Czytelnik” Warszawa (Prenumerata Zagraniczna) Wielka 12, konto PKO I-8501 — przyjmują prenumeratę dzienników i czasopism radzieckich. d713

Rok założ. 1920

Fa P. NIEDZIELA

Warsztaty Ortoped. POZNAŃ, DOLNA WILDA 20 Telefon nr 36-66 dawniej Marcinkowskiego 24 wykonuje sztuczne nogi, ręce, gorsety, wszelkie aparaty ortopedyczne, paski ruptyrowe, opaski brzuszne pooperacyjne ze zbiornikami do kału, lecznicze, przed i połączające, na opuszczenie żołądka, jelli oraz wkładki ortop. do płaskostóp p6233

Murarzy cieśli szalery i robotników

przyjmie natychmiast Przedsiębiorstwo Budowlane, Poznań, 27 Grudnia 5 I ptr. p6220

Główny księgowy (a)

z planowaniem finansowym potrzebny zaraz. Oferty: Centrala Handlowa Przemysłu Odzieżowego — Składnica 5 — Kraszewskiego 21/25. 12243

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE

poszukuje pilnie **LOKALU** na biuro w centrum miasta pow. 200—300² — Oferty Głos Wielkop. nr 12289

Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Poznańsk. poszukuje natychmiast do Centrali w Poznaniu:

stenotypistek i maszynistek

Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw należy kierować do Oddziału Personalnego w Poznaniu, ul. Rzeczypospolitej nr 5, I piętro. 10a-187

OGŁOSZENIA DROBNE

Konto bankowe NBP-Poznań nr. 2389 Biuro Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8—18 w soboty od 8—16 w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10 I piętro. Tel. 64-75 i 62-70 (wewn. 5). Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Uczeń krawiecki potrzebny. — Draheim Norwida 13, m. 3. p6239

Stolarz budowlany i robotnik potrzebny, Warsztat 3 Maja 6. p6237

Kierowcę na Lanz-Buldoga z praktyką przyjmie zaraz. Fa Kazimierz Tomkowiak, Garbary 61. p6236

Krawcowe na marynarki i spodnie konfekcyjne mogą się zgłosić. Wytwórnia Konfekcyj. Wiełka 19. I ptr. 12242

Szuka posady

Księgowa techniczna na maj. jatkach, chętnie zmieni posadę na majątek w pobliżu Poznania. Oferty Głos Wielkopolski nr 12287.

Niania dochodząca, d'ugoletnie świadectwa, przyjmie posadę. Oferty nr 2071: Czytelnik, Czerwonej Armii 1. c2263

Księgowa d'ugoletnia praktyka, ka szuka pracy od stycznia. Oferty Głos Wlkp. nr 10a-163.

Emeryt, gorzelnik przyjmie posadę portiera lub podobną — Oferty nr 4955: Czytelnik Daszyńskiego 48. k1054

Magister farmacji z aprobatą, szuka zajęcia. Zgłoszenia z podaniem warunków, Oferty nr 2075: Czytelnik Czerwonej Armii 1. c2267

Szofer, mechanik d'ugoletnia praktyka poszukuje posady. Oferty: PAR Ratajczaka 7. dnia 10, 469. p6238

Ogrodnik-szkolnik z praktyką poszukuje pracy Oferty Głos Wielkopolski, Zielona Góra — Jedności Robotniczej 90 pod „Ogrodnik” 10a 172

Konie na rzeź kupuje Odbiór samochodem Zgoła Poznań Maszalarska 8 telefon 20 20. p5858

„Leica” standardowa lub druga tylko w dobrym stanie, kupię prywatnie. Oferty Głos Wielkop. Rokossowskiego 16, nr 1932. F2028

Plac żelazny kupię. — Telefon 88-60. F2040

Kupim bimar. Zgłoszenia: Gospada Łowicka, św. Marcina 63. p6241

Parowica porcelanowa, nie, nieciekłe lub czeskie, pógłębokie od 38 cm średnicy kupim. Laboratorium „Las”. Warszawa, Jerozolimskie 29. 10b-52

Pieniądz

150—250 tysięcy poszukuje solidnie przedsiębiorstwo krótkoterminowe. Dobry zysk, gwarancja. Oferty nr 4956: Czytelnik Daszyńskiego 48. k1055

Dobrze prosperująca wytwórnia wyrobów masowych w Poznaniu, przyjmie współpracownika z gotówką do 1500 000 zł. — Oferty: PAR, Poznań, Ratajczaka 7, dla 10,384. p6166

Wolne lokale

Spokojna studentka lub uczeń, nieć przyjmie na wspólny pokój starsza osoba, dzielnica Sołacz. Oferty Głos Wlkp. Rokossowskiego 16, nr 1950. F2046

Mieszkania 1-pokojowe kom. fortowe, za zwrotem kosztów remontu, Plac Ratajskiego 9, m. 1. p6248

Pomieszczenia ca 500 m² na magazyn centrum miasta za 1000 wydzierżawia. Oferty: PAR Ratajczaka 7 dla 10,473. p6242

Mieszkanie 2-pokojowe kom. fortowe wyłączone śródmieściu, odstąpię. Oferty: PAR, Ratajczaka 7, dla 10,491. p6254

Przyjmujemy do palenia **kawę surową** w każdej ilości p6169

K. MAŁECKI i Syn

PALARNIA KAWY - Poznań, Szewska 7

KASA TARGOWA W WARSZAWIE AGENTURA W POZNANIU GARBARY (RZEZNIJA) zatrudni w miastach powiatowych: Kalisz, Gniezno, Kościan, Chodzież, Gorzów, Zielona Góra:

kierowników agencji księgowych bilansistów kontystki (tów)

ze znajomością pisania na maszynie. Uposażenie wg siatki plac pracowników finansowych. Podania wraz z życiorysem należy kierować pisemnie. 10a-185

Srebro kupuje **W. Kruk** 27 Grudnia 2 p6251

Wille mniejszą najchętniej wolnym mieszkaniem lub do budowy kupię. Oferty Głos Wielkopolski nr 12244.

Kilka morgów ziemi pod prz. mys: Poznań lub okolice kupię. Oferty Głos Wlkp. Rokossowskiego 16 nr 1954. F2050

Ogłoszenie

Wojewoda poznański decyzją nr A. C. II. 7/78/49 z dnia 30. V. 1949 r. orzekł zmianę nazw. obyw. polskiego Feliksa Toporka zam. w Sępolech nr 118, pow. Nowy Tomyśl, na Toporski. Powyższa zmiana rozciga się na sone Helinę i niepełnoletnie dzieci: Zenona i Eugeniusza. 10a-170

Ogłoszenie

Zgubiono indeks U. P. nr 12346 na nazwisko Emilia Śmidowicz, 12308

Pieś czarny przybłąkał się. — Odebrać: Przemysłowa 51, m. 25. k1052

Skradzono dokumenty, książeczke wojewską nr 0433446, RKK Zielona Góra, dowód PKP nr 60819 książeczke biletowa PKP nr 036038. — Bolesław Piotrowski, Wilkowo Świebo, dziańska. 10b-79

Lekarskie

Dr med Edward Howorka — specjalista w chorobach kości i potężnie przyjmie obecnie ul Jagiełły 1, m. 4, narożnik Półwiejskiej, od godz 15—16. 11519

Lekarz specjalista chorób płuc, nych Michał Białozok powórci przyjmuje Poznań, ul. Rossveltta 9 od 15—17, 11986

Lustratora

ze zdolnościami organizacyjnymi i znajomością księgowości,

Kierownika (czki)

biura z dokładną znajomością organizacji pracy biurowej poszukuje instytucja społeczna.

Oferty z wyszczególnieniem przebiegu prac i kwalifikacji składać do „Głosu Wielkopolskiego” pod nr 10a-180.

Dziewczyna z gotowaniem za raz potrzebna do powiatowe go miasta. Zgłoszenia: Stachowska Poznań Mała Garbary 9. F2041

Radio 5-lampowe, zmienny 3 zakresy, Górny, Pamiątkowa nr 21, m. 12. 12293

Cogię i dachówkę z rozbiórki dostarczam każdą ilość. Wiadomość: Mosina, telefon 16. 12285

Wilczki szczeniaki, czyste rasy, ożywy sprzedam, Szamarskiego 16 m. 4, od godziny 19. 12266

DKW setkę sprzedam, Wronskiego 3 m. 3, przy Krauthofera. 12250

PAS Ciąg drażetki, 240 g sprzedam, Dąbrowskiego 90 m. 2. F2038

Kłzko metalowe materacem wyściennym spodek pierze, Winklera 24. F2037

Sprzedam okazynie wille w Pleszewie. Oferty nr 2062: Czytelnik Czerwonej Armii 1. c2254

Streptomycyny sprzedam, Oferty nr 2068: Czytelnik Czerwonej Armii 1. c2260

Dywan 3x4 maszynę do szycia, Strzelecka 20 m. 1. 12277

Akwarium 90x50 postumen, tem kontaktami transformator, Koperska 10 m. 10. 12281

5-tomowe, ilustrowane Dzieje Polski” dra Sokołowskiego kupię, Oferty z ceną Głos Wielkopolski nr d722

Fotoparady, przybory artykuły fotograficzne, zakup, sprze daż, Fotoma Szkolna 11. p5943

Samochód ciężarowy 3—5 ton oraz reklamówkę w bardzo dobrym stanie jak również motory do Mercedesa Büssing, ga i Klöcknera z dobrym ogumieniem, kupię natychmiast, Oferty Głos Wlkp. nr 12264.

PAS Para Amino Salicylie pastylki pól kg, kupię, dobre zwłazę. Adresować: Stanisław Zołwiński Runowo poczta Ro goźno. 10a 175

Zguby

Pieś czarny przybłąkał się. — Odebrać: Przemysłowa 51, m. 25. k1052

Skradzono dokumenty, książeczke wojewską nr 0433446, RKK Zielona Góra, dowód PKP nr 60819 książeczke biletowa PKP nr 036038. — Bolesław Piotrowski, Wilkowo Świebo, dziańska. 10b-79

Różne

Planino wezmę w dzierżawę, Zakrzewska Grunwaldzka 17. p6191

Fotografie nagrobkowe wiecznotrwale „Elchafilim” Warszawa Marszałkowska 108. Informujemy listownie. 10b 3

Wolne posady

Ucznia piekarskiego przyjmie. Osiedle Grunwaldzkie, Obrona 4 (przy Słonecznej). p6070

Magister (ra) ewtl. pomocnik (ca) młoda siła, potrzebny za raz. Apteka Gostyń. 12085

Wolne posady

Ucznia piekarskiego przyjmie. Osiedle Grunwaldzkie, Obrona 4 (przy Słonecznej). p6070

Magister (ra) ewtl. pomocnik (ca) młoda siła, potrzebny za raz. Apteka Gostyń. 12085

Osobiste

Wolny, suknie ślubne najmłodniejsze wypożyczam w. lony upinam Mickiewicza 28. 5976

Krystyna Gromadzka Rawicz ul. Średnia 6, przepraszam za wyrządzone krzywdy moralne i odwołuje zarzuty pod jej adresem wypowiedziane jako nieprawdziwe Leon Bombki Golejewko pow. Rawicz. 10a-178

Zamiana

Zamienie 2 pokoje kuchnia, Kraków śródmieście na Poznań, Oferty Głos Wielkopolski nr 12282.

Syplanie nowoczesną, debowa zamienie na pianino lub sprze. dam Kossaka 7, m. 2. 12241

Mieszkanie 4-pokojowe II ptr., Katowice zamienie na mniejsze ewtl. dopłata Poznań — Poznań Klonowicza 8, m. 5, od 9—10. 12262

Zamienie 2 pokoje kuchnia w śródmieściu na takie samo w Debuc Światosławska 8 m. 1. k1053

Zamienie pokój kuchnia z obowiazkiem objęcia funkcji do zarcy Wierzbicice Zgłoszenia: Półwiejska 12, m. 6 od 16—17. 12249

Zamienie 2-pokojowe wygoda mi Szczecinie nawet na 1 izbówkę Poznań Obornikach lub Wągrowcu — Obecnyślaw Hoffman, Szczecin, Zdrojowa nr 15a. 10b-77

Zguby

Pieś czarny przybłąkał się. — Odebrać: Przemysłowa 51, m. 25. k1052

Skradzono dokumenty, książeczke wojewską nr 0433446, RKK Zielona Góra, dowód PKP nr 60819 książeczke biletowa PKP nr 036038. — Bolesław Piotrowski, Wilkowo Świebo, dziańska. 10b-79

Różne

Planino wezmę w dzierżawę, Zakrzewska Grunwaldzka 17. p6191

Fotografie nagrobkowe wiecznotrwale „Elchafilim” Warszawa Marszałkowska 108. Informujemy listownie. 10b 3

Redakcja, Poznań ul. Działyskich 10. Telefony: redak tor naczelny 529 09 zast. red. nac. 502-31 sekret. redakcji 506-72 dział miejski 502-32 nocny 502-34 i 64-72

Redaktor naczelny: Jan Zaglęski.

Administracja (prenumerata): Poznań ul. M Rokossow skiego 16 tel 69-72 Konto PKO Poznań V 4499

Biuro ogłoszeń: Poznań ul. Wyspiańskiego 10, I ptr. tel 64-75 i 62-70. Konto PKO Poznań V 4499.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawniczo-Oświatowa „Czytelnik” Delegatura w Poznaniu ul. — Wyspiańskiego 10 telefon 62-70

Łączona: Wielkopolskie Zakłady Graficzne Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione Zakład Główny w Poznaniu K—350

Sprzedaje

Materace wyścielane wykonu le „Rekorda” ul Kurzanoga (boczna Ratuszowa) p5785

Fortepiany sprzedaje kupuje Magazyn Fortepianów Poznań św. Marcina 22 podwórzu tel 23-91 p5797

Mebie różne komplety od dzielne korzystnie Magazyn Mebli Poznań Rybaka 6. p6226

Parcelę!!! Parcelę!!! Parcelę!!! 1000 m² Poznań Najpiękniejsza dzielnica — Cena 250 000. — Płatna ratami — Union” Rzeczypospolitej 4. 12075

22 morgi ziemi Poznań Winia ry (tramw. autobus) Praw dźwi niebywała nadzwyczaj na okazja! Cena 1 350 000 — wej Poznań Świerciewskie Zgłoszenia: Union” Rzeczypospolitej 4. 12076

Kupna

Konie na rzeź kupuje Odbiór samochodem Nowak Poznań Daszyńskiego 26 telef. 21-10 21-11. p5807

Maszyn biurowych — kupno sprzedaż naprawa Piotr Pie przycki alcaje Marcinkowskie go 28 skład naprzeciw poczty Telefon 23 62. o5803

Paski łowicckie oryginalne kupim Warsztaty Szkolenio we Izby Przemysłowo Handlo wej Poznań Świerciewskie go 2 tel. 63-45. p6228

Dnia 21 października 1949 zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa nigdy niezapomniana matka, babcia i prababcia, przeżywszy lat 89, 8p. z Wojkowskich

Anastazja Kucharska

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 24 bm., o godz. 15.30 z domu żałoby w Pniewach, przy ul. św. Duchą 8. W głębokim smutku pograżona rodzina 12290

Pniewy Poznań, Twardogóra, Bydgoszcz

Redakcja, Poznań ul. Działyskich 10. Telefony: redak tor naczelny 529 09 zast. red. nac. 502-31 sekret. redakcji 506-72 dział miejski 502-32 nocny 502-34 i 64-72

Redaktor naczelny: Jan Zaglęski.

Administracja (prenumerata): Poznań ul. M Rokossow skiego 16 tel 69-72 Konto PKO Poznań V 4499

Biuro ogłoszeń: Poznań ul. Wyspiańskiego 10, I ptr. tel 64-75 i 62-70. Konto PKO Poznań V 4499.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawniczo-Oświatowa „Czytelnik” Delegatura w Poznaniu ul. — Wyspiańskiego 10 telefon 62-70

Łączona: Wielkopolskie Zakłady Graficzne Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione Zakład Główny w Poznaniu K—350

Kupna

Konie na rzeź kupuje Odbiór samochodem Nowak Poznań Daszyńskiego 26 telef. 21-10 21-11. p5807

Maszyn biurowych — kupno sprzedaż naprawa Piotr Pie przycki alcaje Marcinkowskie go 28 skład naprzeciw poczty Telefon 23 62. o5803

Paski łowicckie oryginalne kupim Warsztaty Szkolenio we Izby Przemysłowo Handlo wej Poznań Świerciewskie go 2 tel. 63-45. p6228

Zamienie

Zamienie 2 pokoje kuchnia w śródmieściu na takie samo w Debuc Światosławska 8 m. 1. k1053

Zamienie pokój kuchnia z obowiazkiem objęcia funkcji do zarcy Wierzbicice Zgłoszenia: Półwiejska 12, m. 6 od 16—17. 12249

Zamienie 2-pokojowe wygoda mi Szczecinie nawet na 1 izbówkę Poznań Obornikach lub Wągrowcu — Obecnyślaw Hoffman, Szczecin, Zdrojowa nr 15a. 10b-77

W dniu 21 października 1949 o godz. 9 zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po krótkich i ciężkich cierpieniach, nasz najdroższy ojciec, teść, dziadek i brat, 8p.

Zygmunt Rosochowicz

emmer insp. szkolny przeżywszy lat 71.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 24 bm., o godz. 10 z kaplicy cmentarza w Puszczkowie (pod Poznaniem).

W ciężkim smutku pograżona rodzina 12307

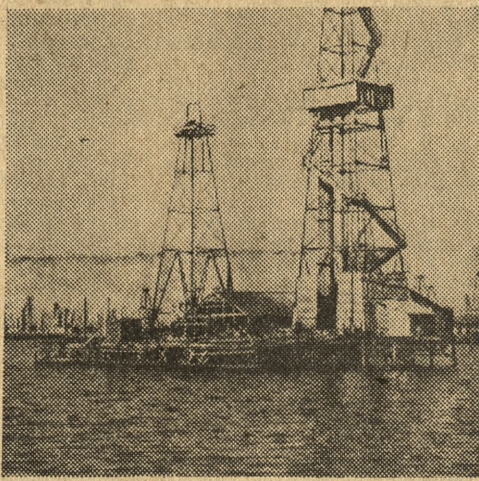
Poznań, Puszczkówek, Ostrów Leszno

AZERBAJDŻAN

republika nafty i jedwabiu

Na godle państwowym Azerbajdżańskiej SRR widnieje wieża wiertnicza szybu naftowego. Jest to bowiem jedno z największych w świecie zagłębi naftowych, wykorzystywane jeszcze w końcu XIX wieku. Panował tu niesłychany wyzysk, gdyż carat za liczne pożyczki udzielał o wiele liczniejszych koncesji kapitalistom zagranicznym. Prowadzili oni rabunkową gospodarkę, zarobek jeśli chodzi o eksploatację terenów ropoносnych, jak i robotników. Słynne były tu wielkie masowe strajki, w których czynny, kierowniczy udział brał w latach 1900 Józef Stalin. Wiele z nich kończyło się mimo zwycięstwa robotników — masakrą urządzaną przez sprowadzonych specjalnie Kozaków. Dopiero Rewolucja Październikowa i zwycięstwo nad zbrojną interwencją kapitalistów, dawnych z łaski carskiej „posiadaczy” nafty, uwolniło naród azerbajdżański, naród sma-

Władza radziecka rozpoczęła na wielką skalę wiercenia ropy naftowej na morzu. Na zdjęciu widzimy szyby na Morzu Kaspijskim.

głych, czarnych, bardzo przyrostowych górali kaukaskich. Azerbajdżańska Socjalistyczna Republika Radziecka położona jest we wschodniej części Zakaukazia, oparta o brzeg Morza Kaspijskiego u sowiecko-irańskiej granicy. Powstała ona 28 IV 1920 roku. Do 1936 roku wchodziła w skład Zakaukaskiej Federacji SRR a następnie bezpośrednio do Związku, posiadając terytorium 85,7 tys. km kw. Stolicą jego jest „zalana” ropy naftowa — Baku. Ludności liczy 3 209,7 tys.

Kraj ten był znany już w XVI w. Stolica szyrwauckiego królestwa Szemocha (część Azerbajdżanu) była jednym z głównych punktów światowego handlu jedwabiem. Obecnie odgrywa on poważną rolę w życiu gospodarczym Związku Radzieckiego. Jest bowiem jego podstawowym zagłębiem naftowym i jednym z poważniejszych rejonów uprawy bawełny, winnej latorośli i jak już powiedzieliśmy, krajem jedwabiu.

Duży nacisk położona władza radziecka na badania geologiczne. Dały one poważne rezultaty, powiększając wydajność produkcji ropy, specjalnie przy zastosowaniu nowoczesnej techniki wydobywania z dna morskowego. Zagłębie bakijskie dawało do 1939 roku ponad 3/4 produkcji ropy w ZSRR. Wydobywanie w porównaniu z rokiem 1913 wzrosło tylko w okresie trzech pięcioletek więcej niż trzykrotnie. Ropą bakijską transportuje się do Astrachania i dalej po Woldze do centralnych rejonów Związku Radzieckiego. Rurociągiem idzie również nafta do Batum położonego nad Morzem Czarnym.

Drugą poważną gałęzią produkcji górniczej Azerbajdżanu są daszkesanckie rudy żelaza. Wydobywany jest również piryt i boksyt. Przemysł metalurgiczny buduje przede wszystkim maszyny dla przemysłu naftowego. Warto też wspomnieć o wielkich elektrowniach poruszanych ropą. Przemysł chemiczny wykorzystuje jej produkty uboczne. W latach ostatnich wojny wybudowano kombinat przetwórstwa kopalnych minerałów i fabrykę kauczuku naturalnego.

Uprawa bawełny, szeroko rozwinięte jedwabnictwo spowodowały iż rozwinął się w republice przemysł tekstylny. Plan 5-letni 1946—50 przewidywał rozszerzenie i rozwinięcie tej gałęzi przemysłu.

Przeważną część ziem uprawnych Azerbajdżanu znajduje się w tych warunkach klimatycznych, gdzie konieczne jest sztuczne nawadnianie. Przy jego zastosowaniu osiąga się wspaniałe wyniki. Sztucznym nawadnianiem objęto ponad 60 proc. uprawnej ziemi. W maju 1940 roku rozpoczęto budowę wielkiego kanału — północno-wschód republiki. W projekcie jest doprowadzenie go do Baku — ma to ogromne znaczenie, również komunikacyjne i transportowe.

W Azerbajdżanie kwitnie uprawa, tylko wysoko gatunkowej tzw. egipskiej bawełny, roślin południowych (herbata, rośliny cytrusowe, szafran), winnej latorośli, która zajmuje 33 tys. ha. Na wielką skalę rozwinięte jest sadownictwo i uprawa tytoniu. Tereny wysokogórskie, nie nadające się pod uprawę, wykorzystano jako

W związku z wykonaniem planu trzyletniego przez Polski Monopol Tytoniowy przedstawiciel API zaprezentował wywiad z naczelnym dyrektorem PMT, ob. Nadulskim. — To właśnie jest papieros który zdobył nasz rynek — mówi dyrektor Nadulski zaciągając się „Mocnym”. 90 proc. palaczy kupuje ten gatunek. — A jednak nie tak dawno jeszcze jednym z najpopularniejszych papierosów był „Tryumf”. Dlaczego nagle został wycofany z rynku i zastąpiony „Mocnym” droższym o złotego? Dyrektor uśmiecha się. — To pytanie tak często się jeszcze powtarza. Kiedy był „Tryumf” wszyscy narzekali że papieros ten jest zły, domagali się lepszego gatunku. Teraz, kiedy zastąpiony został innym, znajdują się klienci którzy narzekają, że nie ma „Tryumfów”. Papierosy „Mocne” produkowane są z lepszych a tym samym droższych gatunków tytoniu; przy wyrobie poza tym zastosowano poważne ulepszenia. Stąd konieczna była wyższa cena.

„Mocny” stał się dziś jak już zaznaczyłem papierosem powszechnym. Z istniejących przed wojną trzech jakości papierosów; bardzo dobrych średnich i złych wybraliśmy dla szerokiego ogółu — średnie. Jakościowo nie dorównujemy najlepszym papierosom przedwojennym — ale tamte papierosy były drogie, dostępne tylko dla nielicznych.

Obecnie ilość palaczy znacznie się u nas zwiększyła. Konsumcja w stosunku do roku 1939 wzrosła o 90 proc. na głowę ludności. Musieliśmy dać papierosy wszystkim. Przede wszystkim daliśmy papierosy robotnikowi i chłopu, który przed wojną kreślił zazwyczaj ciężką machorkę, zatruwającą jego organizm. — Wpomniał pan o ulepszeniach produkcyjnych. Na czym one polegają? — Rok 1949 jest przełomowym dla naszej produkcji tytoniowej — mówi dyrektor Nadulski. — W poprzednich latach staraliśmy się o doprowadzenie naszych zakładów do stanu pełnej użyteczności. Teraz wszystko, co nadawało się do odbudowy, zostało odbudowane. Mamy 5 zakładów do produkcji papierosów 5 do produkcji surowca jedwabnego i cygar i jedną specjalną, w której produkuje się tytoń fajkowy, tytoń-tabakę i tytoń do żucia. Od tego roku zacznie się nowa rozbudowa. Do roku 1949 odczuwało się jeszcze brak szeregu urządzeń technicznych, poważnie niedomagania w zakresie artykułów pomocniczych; obecnie zdołaliśmy te braki zlikwidować. Zakupiliśmy za granicą 101 maszyn papierosowych; 90 z nich już pracuje. Resztę uruchamia się obecnie. Dzięki temu można było wycofać 52 stare, zużyte maszyny i rozpocząć

już w roku bieżącym produkcję lepszych gatunków papierosów. Nowe maszyny oddzielają części grube z mieszanek tytoniowych, odrzucając automatycznie lodygi, żyły, usuwają przy pomocy zainstalowanego magnesu ciała żelazne, jakie mogą dostać się do mieszanek. Korzyści są duże, bo poza polepszeniem gatunku osiągamy znaczne obniżenie kosztów i przyspieszenie tempa pracy. — A zatem maszyny te przyczyniły się do przedterminowego wykonania planu trzyletniego przez Monopol Tytoniowy? — Tak. 4 października wykończyliśmy plan 3-letni. 16 października skończyliśmy produkcyjny plan tegoroczny. Zrobiliśmy to jednak nie tylko dzięki maszynom — mówi dyrektor i wyciąga z biurka długą listę pracowników i racjonalizatorów pracy. Plan wykonali przede wszystkim ludzie. — Współzawodnictwo wpłynęło bardzo poważnie na oszczędności przeprowadzone w Monopolu. Dzięki nim zaoszczędzono w pierwszym półroczu 346 milionów złotych. Poza tym dodatkowo oszczędziliśmy na pakowaniu papierosów. Zaspokojenie pudełek miękkim opakowaniem zmniejsza koszt o 90 proc. Gdy do tego wszystkiego dodamy jeszcze sumy sięgające miliardów złotych, które zaoszczędziliśmy przez wprowadzenie nowych maszyn — będziemy mogli zdać sobie

Uwaga!

Jeszcze zdążysz

na godz. 11 do Teatru Wielkiego, gdzie odbywa się dziś atrakcyjna impreza słowno-muzyczna organizowana z okazji pięciolecia istnienia „Czytelnika”.

Żywe Słowo piosenka humor i satyra muzyka lekka

— oto co czeka uczestników dzisiejszego

„Żywego Dziennika”

w którym m. in. przedstawia się publiczności członkowie zespołu „Głosu Wielkopolskiego”.

Publiczną lekturą „Dziennika” kierować będzie jeden z poznańskich przodowników humoru znany konferansjer Jerzy Ofierski. Zareprezentuje on również arcydzieła gwary okolic Chwaliszewa i Śródki w pełnomocnym zastępstwie mistrza St. Strugarka, który ze względu na nagły wyjazd nie będzie mógł wziąć udziału w imprezie.

Popularna śpiewaczka Maria Życzkowska z repertuarem piosenek ludowych, chór „Arion” oraz Sekstet Rytmiczny Alana Guzińskiego — zapewniają muzyczną oprawę całości.

Pozostałe bilety do nabycia w kasie teatru.

Uwaga! Poranek rozpocznie się punktualnie o godz. 11.

pastwiska dla owiec, a także bydła rogatego.

Azerbajdżan jak i wszystkie republiki Związku Radzieckiego, szybko likwiduje pozostałości zacofania kulturalnego. Podczas gdy w 1914 roku ogółem we wszystkich szkołach było 73 tys. uczniów w 1946 roku — 534 tys. uczniów. Przed rewolucją nie było w kraju tym ani jednego wyższego zakładu naukowego, teraz jest ich 19.

G. O. L.

Ostatni raz na własnym boisku

Dzisiaj o godz. 12 kolejarze poznańscy rozegrają swe ostatnie spotkanie mistrzowskie w bieżącym sezonie na własnym boisku.

Drużyna Górników powracająca do formy przyjeżdża w swym najsilniejszym składzie asem atutowym Krasówką na czele. Kolejarze wystąpią w niedzielę z Aniołą i zechcą zapewne zrehabilitować się przed własną publicznością za ostatnie niepowodzenia.

Kolejarze mający jeszcze teoretycznie duże szanse na zajęcie II miejsca dołożą wszelkich starań by nie sprawić zawodu publiczności poznańskiej.

W przedmeczku spotkają się półfinaliści tegorocznych mistrzostw juniorów „Ostrovia” — „Kolejarz” (Poznań).

Bilety ulgowe na mecz piłkarski Polska — CSR

Okręgowa Rada Kultury Fizycznej i Sportu przy ORZZ — komunikuje, że 24 bm. zamknięta zostanie lista zgłoszeń na bilety ulgowe na mecz Polska — CSR w Poznaniu.

Warta — Ogniwo (Wrocław)

Dzisiaj o godz. 19 w hali Ciepkiego Przemysłu odbędzie się ciekawe spotkanie bokserkie pomiędzy powyższymi drużynami, które zadecyduje o obsadzie drugiego miejsca w II Lidze bokserkiej. Zawodnicy obu drużyn doceniając ważność tego spotkania przygotowali się bardzo starannie, by zająć jak najlepsze miejsce w wyścigu zespołów Poznania i Wrocławia. Najciekawiej zapowiada się pojedynek w wadze koguciej pomiędzy Liedtkiem a Zurawskim, który ostatnio pokonał Czajkowskiego.

Dośkonali wynik Nowaka

Podczas mistrzostw Moskwy w podnoszeniu ciężarów pierwsze miejsce w wadze półciężkiej zajął rekordzista świata — Nowak, podnosząc łącznie w trójboju 415 kg (135 kg wycpanie, 125 kg rwanie, 155 kg podrzut). Wynik, osiągnięty przez Nowaka, jest o 2,5 kg lepszy od rezultatu Stańczyka, którym Amerykanin zapewnił sobie zwycięstwo w wadze półciężkiej na mistrzostwach świata.

Idziemy na film sportowy

Sportowy świat Poznania w dniu dzisiejszym tj. 23. 10. 49 r. uczci miesiąc przyjaźni polsko-radzieckiej biorąc udział w Poranku Sportowym, organizowanym przez Wojewódzki Urząd Kultury Fizycznej w Poznaniu o godz. 10,30 w sali kinna Bałtyk.

Doniosłe znaczenie, jakie mają dla sportu polskiego, rozwijającego się po wojnie na nowych socjalistycznych zasadach, osiągnięcia Związku Radzieckiego na polu kultury fizycznej, jest zagadnieniem, które interesuje każdego prawdziwego sportowca. W dniu dzisiejszym usłyszymy interesujący odczyt o sponie w ZSRR a następnie zobaczymy emocjonujący film radziecki „Mecz bokserki — ZSRR — Finlandia” w dalszej części programu wyświetlane będą krótkometrażówki: „Tour de Pologne 1949 r.” oraz najnowszy „Przegląd Sportowy”. Jak z tego wynika, program Poranku zainteresuje każdego miłośnika sportu.

Komunikaty sportowe

Kierownictwo sekcji pływackiej „Związkowiec-Warta” zawiadamia swych członków, że dnia 23 października br. o godz. 10 w świetlicy klubowej na boisku przy ul. Rolnej odbędzie się zebranie plenarne sekcji. Z uwagi na rozpoczynający się sezon zimowy obecność członków obowiązkowa.

Sekcja pływacka Z. S. Stali zawiadamia, że treningi zimowe w pływalni krytej odbywać się będą w środy i soboty od godz. 20 do 21.

Kto, kim, gdzie?

- Niedziela:
- 9 — Półfinały i finały hokejowych mistrzostw Polsko dla juniorów — boisko przy stadionie;
  - 10.30 — Poranek Sportowy w sali kina „Bałtyk”;
  - 11 — Ogniwo—Kolejarz (Gość) — A-klasowy mecz na boisku Arena;
  - 11 — Budowlani — Spójnia (Września) — A-klasowy mecz na Stadionie Miejskim;
  - 12 — Klejarz — Górnik — Szombierki, mecz o mistrz. Polski; na boisku w Dębcu;
  - 15 — Polonia (Poz.) — Kolejarz (Jarocin) — A-klasowy mecz na boisku w Główniej;
  - 15 — Spójnia (Poz.) — Kolejarz (Grodzisk) — A-klasowy mecz, boisko Arena;
  - 19 — Warta—Ogniwo (Wrocław) mecz bokserki o mistrzostwo II ligi w hali Ciepkiego Przemysłu.

Tacy są Azerbajdżanie

Co, gdzie i kiedy

w Poznaniu

TEATRY

WIELKI: niedziela o godz. 11 „Żywy dziennik” SWO „Czytelnik” i red. „Głosu Wielkopolskiego”, o godz. 19 — „Traviata” Verdiego w następującej obsadzie: H. Dudicz-Latoszewska, M. Didur-Zatuska, F. Kurowiak, J. Biełkowski, W. Chomiak, T. Mariński, I. Mikulin, Aleksander Klonowski i J. S. Adamczewski. Dyrygent B. Lewandowski. Balet układu E. Papińskiego. Pomiedziątek — nieczynny.

POLSKI: dziś i codziennie o godz. 19.30 — „Fedra”.

NOWY: dziś i jutro o godz. 19.30 — „Cement”.

KOMEDIA MUZYCZNA: dziś i jutro o godz. 20 komedia — „Ja tu rządze”.

AKTORA I LALKI: dziś o g. 16 i 18 — „Gegorek” i „Bledulka”.

STUDIO TPZ (dawn. „Kameralny”): dziś o godz. 17 i 19.30 „Podróż poślubna” oraz jednoaktówka „Kryminalista”.

KINA

Apollo: „Bitwa o Stalingrad” o g. 12, 15, 17.30 i 20; Bałtyk: „Bitwa o Stalingrad” o godz. 13.30, 16, 18.30 i 21; Muza: „15-letni kapitan” o godz. 14, 16 i 18; „Moja miła” o g. 20; Kialto: „Powrót do domu” o godz. 16, 18 i 20; Warta — „Ostatni Mohikanin” o godz. 16, 18 i 20; Aktualności nr 43 o g. 10, 11, 12 i 13.

Cyrk nr 2 (ul. Ratajczaka) przedstawienia codziennie o g. 19.30 w sobotę o godz. 15.30 i 19.30, w niedzielę o g. 11.45, 15.30 i 19.30.

Poniedziałek, dnia 24. X. 1949 r.

12.25 Fragmenty z op. „Eugeniusz Oniegin” — Czajkowski; 14.40 Z wędrowki po Wielkopolsce; 14.55 Utwory Rimskij-Korsakowa; 17.45 „O wyborze zawodu” — pogadanka dla młodzieży; 19.15 Opera „Cyrulik Sewskij” — Rossini; 20.00 Dziennik; 20.40 d. c. opery; 21.40 Niziny — powieść Orzeszkowej; 23.15 Utwory Modesta Mussorgskiego.

Wtorek, dnia 25. X. 1949 r.

14.40 Z życia Węgier; 14.15 Muzyka baletowa Piotra Czajkowskiego; 15.30 „Sambo — mój czarny brat” — s.uchowisko dla dzieci; 16.20 Utwory wiołenczowe; 16.45 „Poznajemy przedwojenną pracę”; 17.45 Z frontu Brygad S. P.; 19.15 „W rytmie tańca”; 20.40 Montaż dźwiękowy z Miedzyszkol. nych Popisów Artystycznych; 22.30 „Ze znany lotki” — powieść Serafimowicza; 23.15 „W rocznicę urodzin Bizeta”.